

Leikkipaikkaohjelma 2022–2030

Tekninen lautakunta 12.4.2022 §43

Riihimäen kaupunki

Kunnallistekninen suunnittelukeskus

Eteläinen Asemakatu 2 11130 Riihimäki

p. 019 758 4000

Sisällysluettelo

1	Esipuhe	3
2	Leikkipaikkaohjelman tarkoitus.....	4
3	Leikkipaikkaohjelman tavoite	4
4	Lähtökohdat	7
4.1	Leikkipaikkojen historiaa Riihimäellä.....	7
4.2	Leikkipaikkojen nykytilanne	10
4.2.1	Leikkipaikkaverkosto: leikkipaikkojen määrä ja saavutettavuus	11
4.2.2	Leikkipaikkojen luokittelu: alue- ja korttelileikkipaikat sekä leikkipisteet	32
4.2.3	Leikkivälineiden kunto.....	36
4.2.4	Leikkipaikkojen aluekokonaisuuden kunto.....	38
5	Leikkipaikkakysely.....	46
5.1	Tietoa vastaajista.....	47
5.2	Leikkipaikkojen käyttöaste	48
5.3	Etäisyys lähimmälle leikkipaikalle ja niille kulkeminen	52
5.4	Pidetyimmät ja vähiten pidetyt leikkipaikat.....	53
5.5	Tekeminen leikkipaikoilla.....	57
5.6	Leikkipaikkatarve	59
5.7	Mitä muuta on mielessäsi?	61
6	Leikkipaikat tulevaisuudessa	62
6.1	Kaupunkirakenne.....	62
6.2	Väestöennusteet	63
6.3	Rakennettavat, perusparannettavat ja poistettavat leikkipaikat	65
6.3.1	Perusparannettavat leikkipaikat.....	69
6.3.2	Rakennettavat leikkipaikat.....	76
6.3.3	Poistettavat leikkipaikat	80
6.4	Muut leikkipaikoilla tehtävät toimenpiteet	83
7	Pohdintaa.....	86

1 Esipuhe

Riihimäen kaupungin teknisellä toimialueella on todettu tarve leikkipaikkaohjelman laatimiselle. Leikkipaikkaohjelma laadittiin pääasiallisesti kesä-syyskuussa 2021.

Työ aloitettiin lähtöaineiston keräämisellä ja leikkipaikkojen käyttäjille suunnatun kyselyn laatimisella. Lähtötietoaineiston pohjalta muodostettiin kuva leikkipaikkojen historiasta ja nykytilanteesta muun muassa luokittelemalla leikkipaikat alustavasti sekä tarkastelemalla leikkipaikkojen saavutettavuutta. Prosessi jatkui leikkipaikkakäynneillä, joiden aikana tarkasteltiin kunkin leikkipaikan aluekokonaisuutta ja yleisvaikutelmaa leikkivälineiden, kalusteiden, varusteiden ja kasvillisuuden sekä leikkipaikkoihin liittyvien toimintojen ja palvelujen kannalta. Kohdekäyntien yhteydessä leikkipaikat kuvattiin. Samanaikaisesti leikkipaikkaverkoston, kaupungin väestötietojen ja leikkipaikkakyselyn tulokset vietiin paikkatieto-ohjelmaan ja ne analysoitiin. Leikkipaikkaohjelman raportti laadittiin kerätyn aineiston ja tehtyjen analyysien perusteella.

Leikkipaikkaohjelman laatimisessa hyödynnettiin kaupungin oman organisaation asiantuntemusta ja ohjelman työryhmän jäsenenä toimivat:

Päivi Sundman, kaupunginpuutarhuri

Lasse Heikkinen, rakennuttaja

Niina Matkala, kaavoituspäällikkö

Tarja Turtia, puistovastaava

Joni Nurmi, leikkipaikkatarkastaja

Mia Oraviita, projektityöntekijä

2 Leikkipaikkaohjelman tarkoitus

Leikkipaikkaohjelma katsotaan kaupungin teknisellä toimialueella tarpeelliseksi kokonaiskuvan muodostamiseksi kaupungin puistoissa ja julkisilla alueilla sijaitsevien leikkipaikkojen nykytilanteesta ja tulevista tarpeista. Ohjelman on tarkoitus toimia myös leikkipaikkoja koskevan poliittisen päätöksenteon ja leikkipaikkoihin kohdistuvan käytännön työn tukena.

Tämä leikkipaikkaohjelma on Riihimäen kaupungin ensimmäinen leikkipaikkaohjelma ja se tullaan päivittämään säännöllisin väliajoin. Ensimmäinen leikkipaikkaohjelma toimii pohjana tuleville leikkipaikkaohjelmille.

Leikkipaikkaohjelmassa tarkastellaan puistoissa ja julkisilla alueilla sijaitsevien leikkipuistojen tilannetta kesällä 2021, huomioiden jo tehdyt päätökset muun muassa olemassa olevien leikkipaikkojen perusparannuksesta ja uusien leikkipaikkojen rakentamisesta.

Leikkipaikkaohjelma ei käsittele koulujen ja päiväkotien leikkipaikkoja.

Riihimäen kaupungin ensimmäinen leikkipaikkaohjelma kattaa kauden 2022–2030. Leikkipaikkaohjelman toteutumista seurataan sisäisesti vuosittain ja ohjelmaa päivitetään säännöllisesti. Ohjelman päivityksen yhteydessä laaditaan seurannan selonteko, jossa tarkastellaan nyt julkaistavan ohjelman toteutumista.

3 Leikkipaikkaohjelman tavoite

Leikkipaikkaohjelman tavoitteena on luoda kokonaiskuva kaupungin puistoissa ja yleisillä alueilla sijaitsevien leikkipaikkojen nykytilanteesta sekä hahmottaa tulevaisuuden leikkipaikkatarpeita leikkipaikkaverkoston ja leikkipaikkojen kunnon, turvallisuuden, palvelujen, viihtyvyyden

kannalta sekä kunnossapidollisten resurssien näkökulmasta.

Leikkipaikkaverkostolla tarkoitetaan tässä ohjelmassa verkostoa, jonka kaupungin puistoissa ja yleisillä alueilla sijaitsevat leikkipaikat muodostavat. Leikkipaikkaverkoston leikkipaikkojen tulee olla saavutettavissa sekä tarjota ennalta määritellyt palvelut, jotka huomioivat muun muassa lapsiin kohdistuvat kasvatukselliset tavoitteet ja esteettömyyden tarpeet.

Leikkipaikkojen ja leikkipaikkaverkoston nykytilaa ja kehittämistä tulevaisuudessa tarkastellaan tässä ohjelmassa kesällä 2021 tehtyjen selvitysten ja havaintojen pohjalta. Tilannetta tarkastellaan niin suunnittelussa huomioitavien asioiden näkökulmasta kuin rakentamis-, perusparannus- ja kunnostustarpeen suhteen sekä taloudellisesta ja sosiaalisesta näkökulmasta.

Ensimmäisen leikkipaikkaohjelman tavoitteena on luoda katsaus Riihimäen kaupungin leikkipaikkojen tilanteeseen ohjelman laadinnan hetkellä ja asettaa suuntaviivat leikkipaikkojen kehittämisen tueksi tulevien kausien aikana. Ohjelman selvityksineen on tarkoitus auttaa leikkipaikkaverkoston ja leikkipaikkapalvelujen sekä yksittäisten leikkipaikkojen hallinnointia niin kokonaisuutena, kuin osana kokonaisuutta sekä toimia suunnittelun, kunnossapidon ja hallinnoinnin työkaluna.

Riihimäen kaupunki noudattaa leikkipaikkoihin kohdistuvaa suunnittelua, rakentamista, kunnossapitoa ja hallinnointia ohjaavia lakeja, asetuksia ja ohjeistuksia. Leikkipaikkoja ja leikkipaikkapalveluja ohjaa ja niistä määräävät muun muassa:

- Maankäyttö- ja rakennuslaki ja asetus (132/1999) (895/1999)

- Kuntalaki (410/2015)
- Tuotevastuulaki (694/1990)
- Kuluttajaturvallisuuslaki (22.7.2011/920)
- eurooppalaiset standardit SFS-EN 1176 ja 1177

Riihimäen kaupunki on mukana Unicefin Lapsiystävällinen kunta-kehittämistyössä ja on hakenut Unicefilta Lapsiystävällinen kunta – mainintaa. Unicef hyväksyi 7.5.2021 Riihimäen toimintasuunnitelman, jonka toimenpiteitä kaupunki on alkanut toteuttamaan. Yhtenä toimenpiteenä Riihimäellä kehitetään päätöksentekoon liittyvää lapsivaikutusten arviointia. Riihimäen leikkipaikkaohjelma toimii leikkipaikkoja koskevien päätösten tukena ja lähtötietona lapsivaikutusten arvioinnissa.¹

Osana leikkipaikkaohjelman laatimista Riihimäen leikkipaikkojen käyttäjille laadittiin kysely. Kaupunkilaiset ja muut Riihimäen leikkipaikkojen käyttäjät osallistuivat ohjelman tekoon vastaamalla leikkipaikkakyselyyn. Kyselyn tarkoituksena oli kuulla kuntalaisten sekä ulkopaikkakuntalaisten näkemyksiä muun muassa leikkipaikkaverkostosta ja leikkipaikkojen määrästä, saavutettavuudesta, viihtyisyydestä, kunnosta sekä käyttöasteesta. Kyselyyn saatiin 356 vastausta. Leikkipaikkakyselyn vastauksia ja tuloksia voidaan hyödyntää tulevaisuudessa suuntaviivoja antavina leikkipaikkojen hallinnoinnissa, suunnittelussa ja kunnossapidossa.

¹ Riihimäen kaupunki. Lapsiystävällinen kunta.

Kuva 1–6: Kuvia Riihimäen puistoissa ja yleisillä alueilla sijaitsevista leikkipaikoista. (kuvat Mia Oraviita)

4 Lähtökohdat

4.1 Leikkipaikkojen historiaa Riihimäellä

Vuotta 1857 voinee pitää Riihimäen kaupungin alkusysäyksenä, sillä silloin Riihimäki mainitaan paikannimenä ensimmäisen kerran Suomen ensimmäisen rautatien (Helsinki – Hämeenlinna) suunnitelmissa. Kauppalan oikeudet Riihimäki sai vuonna 1922 ja vuonna 1960 Riihimäestä tuli kaupunki.²

Ensimmäinen puisto, Rautatienpuisto, Riihimäelle muodostui kuitenkin jo 1860–1870 -luvuilla ja vuonna 1929 kaupunkiin rakennettiin Urho Mäkisen suunnittelema Kolmiopuisto. 1930-luvulla kaupunkiin valmistui Keskuspuisto (nykyinen Jukka Jalosen puisto) ja Opistopuisto (nykyinen Itsenäisyydenpuisto). Ensimmäisen puistossa tai yleisellä alueella sijaitsevan leikkipuiston valmistumisesta ei liene tarkkaa tietoa, mutta

² Riihimäen kaupunginmuseumuseo. Riihimäen historiaa lyhyesti. n/a

ainakin 1958 päivätysssä valokuvassa nykyisestä Itsenäisyydenpuistosta on havaittavissa leikkikentäksi mielletävä alue.³ Kaupungin varhaisimpien leikkipuistojen voinee päätellä sijainneen sen vanhimmissa puistoissa, Jukka Jalosen puistossa ja Itsenäisyydenpuistossa. Varhaisin vuosiluku leikkipaikan valmistumiselle on vuodelta 1963. Tuolloin valmistui Sirppitien leikkipaikka.⁴

Kuva 7: Riihimäen Keskuspuisto leikkipaikka 1964 (nykyinen Jukka Jalosen puiston leikkipaikka). Kuvalähde: Riihimäen museon kuvakokoelma.

Riihimäen väestö kasvoi 1980-luvun lopulta seuraavan vuosikymmenen puoliväliin mennessä lähes kymmenellä prosentilla ja väestökasvu kiihtyi muutaman vuoden tasaantumisen jälkeen jälleen 2000-luvun alkupuoliskolta alkaen.⁵ Uusia leikkipaikkoja rakennettiin eri puolille Riihimäkeä melkoisella vauhdilla, samassa tahdissa väkimäärän kasvun kanssa. Euroopan unionin jäsenmaana, tulivat vuonna 1998 julkaistut

³ Riihimäen puistot ja viheralueet, 2019.

⁴ Wikipedia. Riihimäen puistot. (sivu luotu 9.1.2020 ja viimeksi muokattu 8.12.2020)

⁵ Riihimäen kaupunki. Väestö, Riihimäen väestömäärä vuosina 1985–2011.

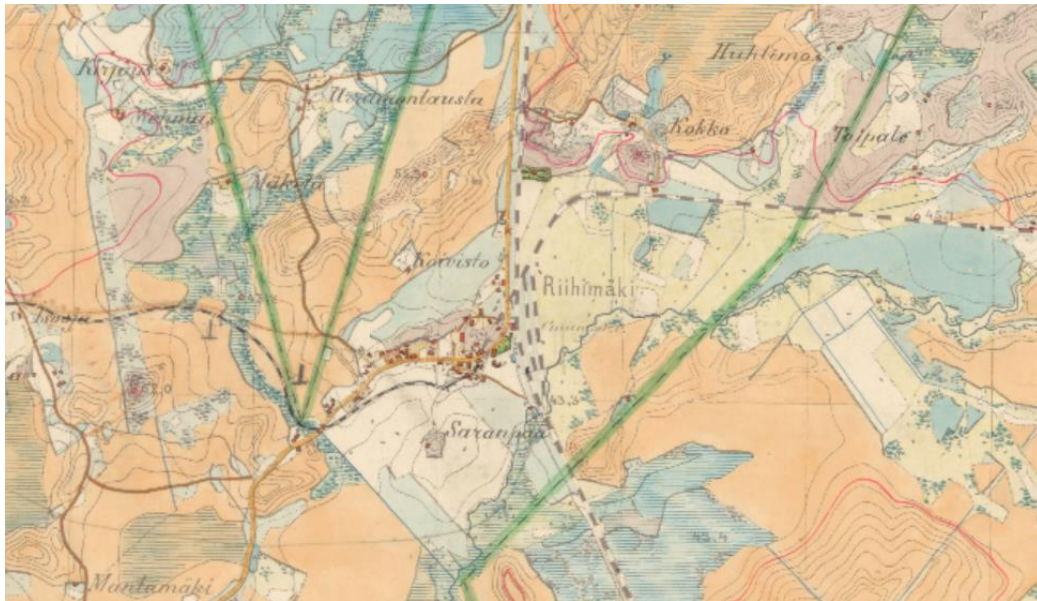
eurooppalaiset leikkipaikkastandardit noudatettaviksi myös Suomessa. Leikkipaikkastandardien voimaantulon seurauksena Riihimäen silloisilta leikkipaikoilta jouduttiin poistamaan lähes 50 % leikkivälineistä, sillä monetkaan vanhoista leikkivälineistä eivät täyttäneet uusien standardien vaatimuksia.^{6 7} Uudelle vuosituhannelle tultaessa uusien leikkipaikkojen rakentamismäärä laski hieman 1980-luvusta ja kahden ensimmäisen vuosikymmenen aikana rakennettiin yhteensä 11 uutta leikkipaikkaa. Leikkipaikkarakentamisen pääpaino oli olemassa olevien leikkipaikkojen perusparannuksessa.

Leikkipaikkojen koko olemassaolon aikana ja erityisesti eurooppalaisten standardien tultua voimaan, on leikkipaikkojen ja –välineiden turvallisuuteen kiinnitetty erityistä huomiota. Riihimäen kaupunki on hyödyntänyt leikkipaikkojen turvallisuuden tarkastuksissa sekä ulkopuolista tarkastajaa, että oman organisaation leikkipaikkojen tarkastuksiin erikoistunutta työntekijää. Leikkipaikkojen ja –välineiden hallinnoinnissa, suunnittelussa ja kunnossapidossa onkin keskitytty erityisesti juuri turvallisuusnäkökohtiin. Turvallisuusnäkökohdat tulevat olemaan jatkossa yhtä tärkeässä roolissa kuin tähänkin saakka, mutta niiden lisäksi viime vuosina on alettu yhä enemmän kiinnittämään huomiota leikkipaikkojen viihtyisyyteen ympäristönä. Leikkipaikat nähdään kokonaisuutena, johon kuuluvat paitsi leikkivälineet ja niihin läheisesti liittyvien alueiden turvallisuus, myös koko alueen viihtyisyys, kasvillisuus, kalusteet, maastonmuodot, valaistus ja muut vastaavat tekijät mukaan lukien.⁸

⁶Riihimäen kaupunki, viheralueiden rakennuttaja. Haastattelu 14.6.2021.

⁷ Junttila, Esa, Lappset Group Oy. 30.5.2018.

⁸ Riihimäen kaupunki, viheralueiden rakennuttaja. Haastattelu 14.6.2021.

Kuva 8: Riihimäen kartta, Senaatin kartasto, 1873. Kuvalähde: Riihimäen karttapalvelu.

4.2 Leikkipaikkojen nykytilanne

Leikki on lapsen fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen kasvun ja kehityksen kannalta ehdottoman tärkeä asia. Leikkipaikan on tarkoitus luoda lapselle virikkeellinen ja turvallinen ympäristö leikkiä ja oppia niin yksin kuin yhdessä muiden lasten ja aikuisten kanssa. Leikkipaikan tulee mahdollistaa turvallinen leikki terveellisessä ja virikkeellisessä ympäristössä, antaen lapselle mahdollisuuden valita kehitysvaihettaan vastaavat leikit. Leikkipaikoilla leikki ei rajoitu pelkästään leikkivälineisiin, vaan tapahtuu koko leikkipaikan alueella. Leikkipaikkakokonaisuus kalusteineen, istutuksineen, pinnanmuotoineen ja niin edelleen, muodostaa ympäristön, jossa lapsi voi luoda mielikuvituksensa mukaisia leikkejä.⁹

Kunnallisten leikkipaikkojen ja leikkipaikkaverkostojen tarkoitus on tarjota asetetuissa puitteissa mahdollisimman monipuolisia leikkipaikkoja, mahdollisimman tasapuolisesti kaikille kuntalaisille. Yleisillä alueilla

⁹ Rakennustieto, RT-kortti 89–10966, Ulkoleikkipaikat.

sijaitsevat leikkipaikat ja puistot voivat tarjota lapselle mahdollisuuden, varsinkin tiivisti rakennetussa ympäristössä, luoda läheisempi luontoyhteys. Turvallisuuden ja toiminnallisuuden lisäksi leikkipaikan tulisi olla viihtyisä ja tarjota esteettisiä, tilallisia ja elämyksellisiä virikkeitä.¹⁰

Leikkipaikkaverkoston tulee olla maantieteellisesti ja kunnan väkimäärään sekä leikkipaikan käyttäjien määrään suhteutettuna kattava.

Leikkipaikkojen tulee olla turvallisesti saavutettavissa ja sijaita kohtuullisella etäisyydellä asuinpaikasta. Leikkipaikkaverkosto ja -palvelut tulee suhteuttaa myös kunnan palvelu- ja taloudellisiin resursseihin sekä muutoksiin muun muassa kunnan kokonaisväestössä ja asutuksen keskittymissä, leikkipaikkojen käyttäjämäärissä sekä kaupunkirakenteessa. Edellä mainituista muutoksista johtuen leikkipaikkaverkoston rakennetta ja palveluja tulee ajoittain tarkastella sekä saattaa ajan tasalle. Tämä voi johtaa uusien leikkipaikkojen rakentamiseen, olemassa olevien leikkipaikkojen poistamiseen käytöstä tai niiden kehittämiseen leikkipaikkapalvelutarpeiden mukaisesti.

4.2.1 Leikkipaikkaverkosto: leikkipaikkojen määrä ja saavutettavuus

Vuoden 2021 kesällä Riihimäellä on 41 yksittäistä, kaupungin puistoissa ja yleisillä alueilla sijaitsevaa leikkipaikkaa. Tarkasteluajankohtana leikkivälineet on poistettu yhdestä leikkipaikasta väliaikaisesti, turvallisuussyistä. Edellä mainittuun lukuun eivät sisälly kaupungin tilakeskuksen hallinnassa olevat koulujen ja päiväkotien leikkipaikat.

¹⁰ Anttonen & Ukkonen. Päiväkodin leikkikulttuurin luomat olosuhteet esikouluikäisten lasten vapaalle leikille. Pro gradututkielma. Jyväskylän yliopisto, kevät 2009.(luettu 31.7.2021)

Taulukko 1: Riihimäen puistoissa ja yleisillä alueilla sijaitsevat leikkipaikat, 2021. Liite 1.

Leikkipaikan numero	Leikkipaikan nimi	Osoite
1	Antinpuiston leikkipaikka	Savikonkatu/ Kpääläkatu
2	Atrapuiston leikkipaikka	Aurapolku
3	Emännänkujan leikkipaikka	Emännänkuja
4	Hirsimäenpuiston leikkipaikka	Kolehmaisenukatu/ Koivukatu
5	Huuhkajapuiston leikkipaikka	Mäenpääntie/ Kotkankaarre
6	Härkätien leikkipaikka	Härkätie/ Vasikkatie
7	Ilomäentien leikkipaikka	Ilomäentien lenkki
8	Impivaaranpuiston leikkipaikka	Ullanpolku/ Taavanpolku
9	Itsenäisyydenpuiston leikkipaikka	Kalevankatu/ Puistikko
10	Josefiinanpuiston leikkipaikka	V. O. Mäkisenkatu
11	Jukka Jalosen puiston leikkipaikka	Valtakatu/ Pohj. rautatienkatu
12	Kantakadun leikkipaikka	Kantakatu
13	Karlskogan leikkipaikka	Otavankatu
14	Kisapuiston leikkipaikka	Patastenmäentie/ Vuorikatu
15	Lehtikuusipuiston leikkipaikka	Vihtakuja/ Urpukuja
16	Lehtolantien leikkipaikka	Lehtolantie
17	Marjatanpuiston leikkipaikka	Marjatanpolku/ Neidonkuja
18	Messupuiston leikkipaikka	Tehtaankatu
19	Myllypuiston leikkipaikka	Myllykatu
20	Panimopuiston leikkipaikka	Kaartokatu/ Sakonkatu
21	Parmalanpuiston leikkipaikka	Parmalantie/ Parmankuja
22	Pellavapuiston leikkipaikka	Tiiliruukinkatu/ Tienhaaratie
23	Perhospuiston leikkipaikka	Paavolantie/ Untolantie
24	Piilipuiston leikkipaikka	Sipisaarentie/ Ilomäentie
25	Pohjankorvenpuiston leikkipaikka	Korpitie/ Lehmustontie/ Albertintie
26	Rajalanpuisto leikkipaikka	Hjalmarinkatu
27	Sammalpuiston leikkipaikka	Parooninkatu/ Voudinkuja
28	Saunapuiston leikkipaikka	Ruotsinkatu
29	Savottapuiston leikkipaikka	Tukkitie
30	Sirppitien leikkipaikka	Sirppitie
31	Suojalanpuiston leikkipaikka	Näsitie/ Vanamotie
32	Tattipuiston leikkipaikka	Haperolenkki
33	Teeripuiston leikkipaikka	Teerikatu/ Teerenkaarre
34	Tellervonpuiston leikkipaikka	Tellervonpuisto
35	Toukolanpuiston leikkipaikka	Impivaarantie/ Kiiskintie
36	Töyrypuiston leikkipaikka	Töyrykatu/ Rinnekuja
37	Vahteriston leikkipaikka	Marjastajankatu
38	Vainionpuiston leikkipaikka	Kustaankuja/ Iidankuja
39	Vehmaspuisto leikkipaikka	Puhaltajankatu/ Kirjauksentie
40	Veljestenpuisto leikkipaikka	Aapontie/ Lukkarinkuja
41	Viertolantien leikkipaikka	Viertolantie

Suhteutettuna kaupungin koko väestömäärään 31.12.2020, Riihimäellä on yksi leikkipuisto 700 asukasta kohti¹¹. Riihimäen kaupungin leikkipaikkaverkostoa voi pitää tämän perusteella tyypillisenä tai jopa tiheähkönä väkimäärältään saman kokoluokan kuntiin verrattuna. Kun Riihimäellä leikkipaikkoja on keskimäärin yksi 700 asukasta kohti, 29060 asukkaan Vihdissä asukkaita on keskimäärin 972 yhtä leikkipaikkaa kohden, Imatralla puolestaan on yksi leikkipaikka 745 asukasta (väestömäärä 26075) ja Raaseporissa yksi leikkipaikka 765 asukasta (väestömäärä 27528) kohden^{12 13 14 15}. Edellisistä Imatran kaupungin taajama-aste antaa lähimmän vastaavuuden verrattaessa väestön keskittymistä suhteessa leikkipaikkojen määrään ja sijaintiin asemakaavoitetulla alueella, sillä Imatran taajama-aste on 97,6 %, kun se on Riihimäellä 97,3 %. Raaseporin kaupungin taajama-aste on 77,2 % ja Vihdin kunnalla se on 75,6 %.¹⁶

Vuoden 2020 lopussa Riihimäen kokonaisväestöstä alle 15-vuotiaita oli 15,4 %, mikä tarkoittaa noin 4400 lasta. Verrattaessa leikkipaikkojen määrää alle 15 –vuotiaiden osuuteen Riihimäen väestöstä, voidaan todeta kaupungissa olleen vuoden 2020 lopussa noin 108 alle 15-vuotiasta lasta yhtä leikkipaikkaa kohden. Vertailukaupungeissa vastaavat luvut ovat

¹¹ Tilastokeskus. Tilastokeskuksen väestörakennetilasto. Väestö 31.12.2020.

¹² Tilastokeskus. Tilastokeskuksen väestörakennetilasto. Väestö 31.12.2020.

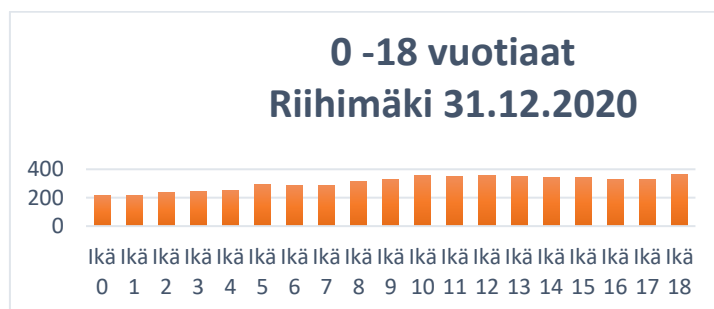
¹³ Vihdin kunta, leikkipuistot. n/a

¹⁴ Imatran kaupunki, puistot ja leikkipaikat. n/a

¹⁵ Raaseporin kaupunki, leikkipuistot. n/a

¹⁶ Tilastokeskus, kuntien avainluvut, taajama-aste. Aluejako 1.1.2020 mukainen, taajama-aste 2019 mukaan. Tilastokeskuksen määritelmä taajama-alueesta: "Taajama-aste tarkoittaa taajamissa asuvien osuutta väestöstä, jonka sijainti tunnetaan. Taajamaksi määritellään kaikki vähintään 200 asukkaan rakennusryhmät, joissa rakennusten etäisyys ei yleensä ole 200 metriä suurempi. Lähde: Väestörakenne, Tilastokeskus."

Vihdissä noin 177 alle 15-vuotiaasta lasta/ leikkipaikka, Raaseporissa noin 111 ja Imatralla noin 90.¹⁷

Kaavio 1: Riihimäki, väestö, ikäjakauma 0–18 –vuotiaat. Lähde: Tilastokeskus.

Leikkipaikkaverkostoa tarkastellessa on huomioitava, että kaupungin puistojen ja yleisten alueiden leikkipaikat sijaitsevat asemakaava-alueella, kun taas osa kaupungin lapsiasukkaista asuu haja-asutusalueella, joten luku 108 alle 15-vuotiaasta/ leikkipaikka on lähinnä viitettä antava. Valtaosa Riihimäen alle 15-vuotiaasta asukkaista asuu kuitenkin taajamassa, sillä Riihimäki luokitellaan kaupunkimaiseksi kunnaksi, jonka väestöstä vähintään 90 % asuu taajamassa, suurimman taajaman väkiluku on vähintään 15 000 asukasta, mutta väestömäärä jää kuitenkin alle 50 000 asukkaan.¹⁸ Riihimäellä kaupunkialueella asuvien osuus kokonaisväestöstä on 99 %.¹⁹

Tässä ohjelmassa keskitytään leikkipaikkojen saavutettavuuteen ja palveluverkostoon erityisesti 0–12-vuotiaiden lasten osalta. Tästä syystä ohjelmassa tarkastellaan 0–12-vuotiaiden lasten sijoittumista myös

¹⁷ Tilastokeskus, tunnuslukuja väestöstä. Haettu 30.7.2021, muuttujina alue, tiedot ja vuosi. Alle 15-vuotiaiden osuus, %, 31.12.2020.

¹⁸ Valtiovarainministeriö. "Kunnat käännekohdassa? Kuntien tilannekuva 2020."

¹⁹ Tilastokeskus, tunnuslukuja väestöstä. Haettu 30.7.2021, muuttujina alue, tiedot ja vuosi. Kaupunkialueella asuvien osuus, %, 31.12.2020. Tilastokeskus päivittänyt 28.5.2021.

maantieteellisen jakauman kannalta. Tarkasteltavaan ikäryhmään sisällytettiin aikavälillä 1.1.2008 – 7.4.2021 syntyneet lapset²⁰. Ikäryhmän lapsista 94,8 % asuu Riihimäen asemakaavoitetulla alueella ja 5,2 % haja-asutusalueella.²¹

Kun 0–12-vuotiaiden lasten keskittymiä tarkastellaan niin kutsutun heat map-analyysin avulla (mittakaava 1:25000), voidaan koko ikäryhmän sekä ikäryhmien 0–12-vuotiaat, 0–2-vuotiaat, 3–6-vuotiaat ja 7–12-vuotiaat keskittymistä havaita seuraavaa (myös kuvat 9–12 ja taulukko 2):

- 1) 0–12-vuotiaiden merkittävin keskittymä sijaitsee Peltosaaren alueella.
 - toiseksi merkittävin keskittymä sijaitsee Ilomäessä
 - kolmanneksi merkittävimmät keskittymät sijaitsevat Räätykänmäki – Vasikkahaka -alueella, Hirsimäessä, Koivistonmäessä, Uramossa ja Suokylässä
 - muu huomattava keskittymä sijaitsee Vahteristo – Uhkola – Koivuranta -alueella
- 2) 0–2-vuotiaiden merkittävin keskittymä sijaitsee Peltosaareissa
 - toiseksi merkittävin keskittymä sijaitsee Uramossa
 - kolmanneksi merkittävimmät keskittymät sijaitsevat Räätykänmäen, Hirsimäen ja Suokylän alueella
 - muut huomattavat keskittymät sijaitsevat Sipusaari – Ilomäki -alueella sekä Koivistonmäen alueella
- 3) 3–6-vuotiaiden merkittävimmät keskittymät sijaitsevat Peltosaareissa
 - toiseksi merkittävin keskittymä sijaitsee Ilomäessä
 - kolmanneksi merkittävimmät keskittymät sijaitsevat Räätykänmäessä, Uramo – Harjukylä -alueella

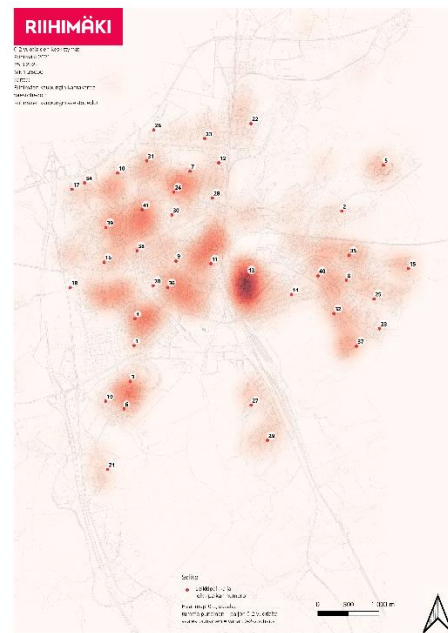
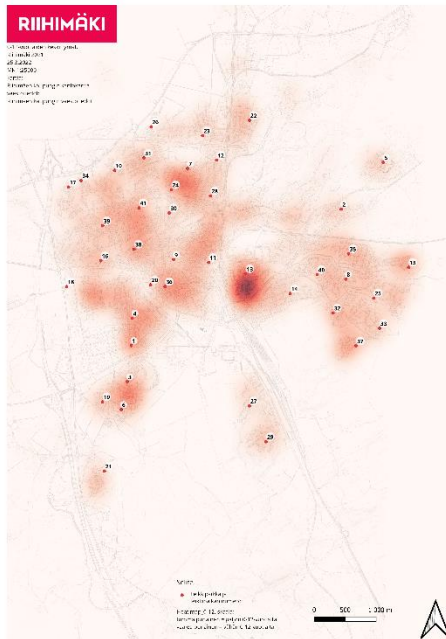
²⁰ Riihimäen kaupungin väestötiedot.

²¹ Riihimäen kaupungin väestötiedot.

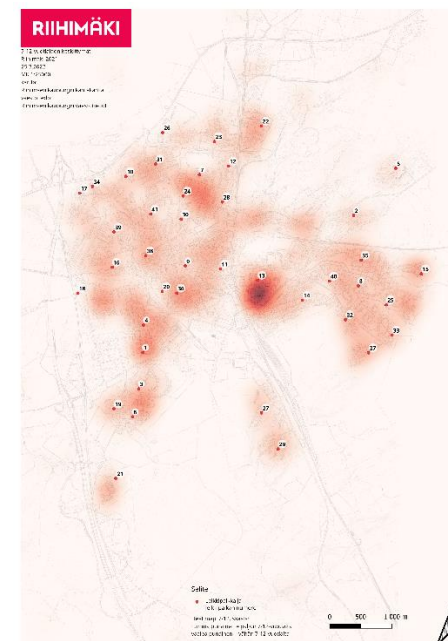
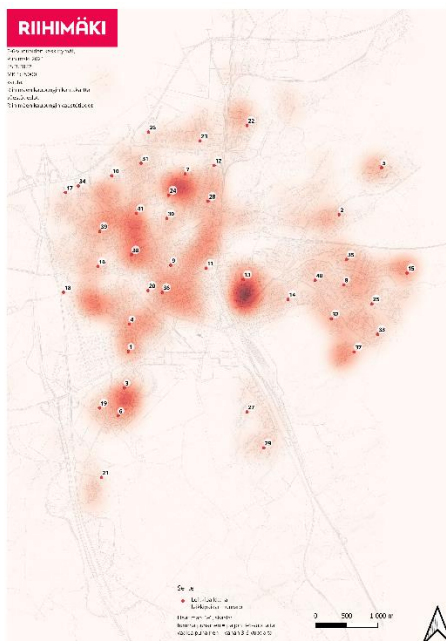
- muut huomattavat keskittymät sijaitsevat Hirsimäessä sekä Peltokylä - Koivistonmäki – Suokylä -alueella
- myös Kirjauksessa ja Vahteristo – Koivuranta -alueella on havaittavissa tiheämpiä keskittymiä

4) 7–12-vuotiaiden merkittävin keskittymä sijaitsee Peltosaarella

- toiseksi merkittävin keskittymä sijaitsee Sipusaari – Ilomäki – Petsamo -alueella
- kolmanneksi merkittävin keskittymä sijaitsee Hirsimäessä
- muut huomattavat keskittymät Räätykänmäen ja Koivistonmäen alueilla sekä Vahteristo – Uhkola – Koivuranta -alueella

Kuva 9 ja 10: Riihimäen 0–12-vuotiaiden lasten keskittymät (heat map, kuva vasemmalla) ja 0–2-vuotiaiden lasten keskittymät (heat map, kuva oikealla) ja kaupungin puistoissa ja julkisilla alueilla sijaitsevat leikkipaikat 2021 (kartta: Riihimäen kaupunki, kantakartta). Liitteet 2 ja 3. Lähde: Riihimäen kaupungin väestötiedot.

Kuva 11 ja 12: Riihimäellä asuvien 3–6-vuotiaiden lasten keskittymät (heat map, kuva vasemmalla) 7–12-vuotiaiden lasten keskittymät (heat map, kuva oikealla) ja kaupungin puistoissa ja julkisilla alueilla sijaitsevat leikkipaikat 2021 (kartta: Riihimäen kaupunki, kantakartta). Liitteet 4 ja 5. Lähde: Riihimäen kaupungin väestötiedot.

Taulukko 2: Riihimäellä asuvien 0–12-vuotiaiden lasten merkittävimmät keskittymät ikäryhmittäin sekä niiden maantieteellinen sijainti. Tieto keskittymistä perustuvat paikkatieto-ohjelmalla suoritettuun heat map -analyysiin.

Merkittävimmät keskittymät:	Heat map ikäryhmät, MK 1:25000			
	0–2	3–6	7–12	0–12
1.merkittävin	Peltosaari	Peltosaari	Peltosaari	Peltosaari
2. merkittävin	Uramo (Otsola)	Ilomäki	Sipusaari – Ilomäki – Petsamo -alue	Ilomäki
3. merkittävin	Räätykänmäki, Hirsimäki, Suokylä	Räätykänmäki, Harjukylä - Uramo	Hirsimäki	Räätykänmäki (Koppelintie - Hännintie välillä), Hirsimäki (Antinpuiston ympäristö ja Lehmustie - Ilveskatu välinen alue), Koivistonmäki, Uramo (Otsola), Suokylä
muut huomattavat keskittymät	Sipusaari – Ilomäki - alue, Koivistonmäki	Hirsimäki (länsiosa), Peltokylä - Koivistonmäki - Suokylä	Räätykänmäki, Koivistonmäki, Vahteristo – Uhkola - Koivuranta	Vahteristo – Uhkola – Koivuranta -alue

Heat map-analyysiin perustuen 0–12-vuotiaiden lasten keskittymistä Riihimäellä voidaan päätellä muun muassa seuraavaa:

- 1) Peltosaarella lapsia on merkittävin keskittymä sekä koko ikäryhmän osalta, että jokaisen alaikäryhmän (0–2-vuotiaat, 3–6-vuotiaat, 7–12-vuotiaat) osalta.
- 2) Muita merkittäviä alueita ovat: Sipusaari - Ilomäki -alue, Uramon Otsolan alue, Peltokylä – Koivistonmäki – Suokylä -alue, Räätykänmäki ja Hirsimäki. Myös Vahteristo – Uhkola – Koivuranta -alue on merkittävä.
- 3) Suurin osa 0–12-vuotiaista lapsista asuu Peltosaarella ja valtatie 3:n, kantatie 54:n, Oravankadun, Pohjoisen Rautatienkadun sekä Etelän Viertotien rajaamalla alueella. Myös Räätykänmäen, sekä Vahteristo -

Uhkola - Koivuranta -alueilla on huomattavat keskittymät 0–12-vuotiaita.

- 4) Peltosaarella tulee olemaan merkittävin keskittymä 0–12-vuotiaita lapsia myös lähivuosina. Lisäksi Uramon alueella tulee olemaan merkittävä keskittymä alle 12-vuotiaita lapsia, sillä näillä alueilla sijaitsevat suurimmat keskittymät 0–2-vuotiaita ja 3–6-vuotiaita lapsia.
- 5) Lasten määrään perustuvat keskittymät vaikuttavat olevan suurimpia kerrostalovaltaisilla alueilla suuret ja jakautuvan tasaisemmin omakotitalo- ja rivitalovaltaisilla alueilla.

Saavutettavuutta tarkasteltaessa on Riihimäen kohdalla hyvä huomata, että kunnan aluetta jakaa etelä – pohjoissuunnassa valtatie 3, seututie 130 ja Helsinki – Tampere –rautatie sekä itä – länsisuunnassa Riihimäki – Lahti rautatie ja kantatie 54. Kun tarkastellaan asemakaava-alueella sijaitsevien leikkipaikkojen saavutettavuutta asemakaava-alueen sisällä, eivät valtatie 3 ja seututie 130 kuitenkaan vähennä leikkipaikkojen saavutettavuutta, koska leikkipaikat sijaitsevat Helsinki – Tampere –rautatien ja Riihimäki – Lahti rautatien molemmin puolin ja toisaalta valtatie 3:n ja seututie 130:n itäpuolelle sekä kantatie 54:n eteläpuolelle. Samalle alueelle sijoittuu myös Riihimäen taajama-alue.

Riihimäen puistoissa ja yleisillä alueilla sijaitsevista leikkipaikoista viisi sijaitsee maakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön aluerajauksen sisällä: ²²

- Kantakadun leikkipaikka
- Ilomäentien leikkipaikka
- Saunapuiston leikkipaikka

²² Riihimäen kaupunki, Riihimäen karttapalvelu. Maakunnallisesti merkittävät, aluekohteet.

- Töyrykadun leikkipaikka
- Kisapuiston leikkipaikka

Valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön aluerajauksen tai paikallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön aluerajauksen sisälle ei sijoitu leikkipaikkoja, joskin näiden alueiden välittömässä läheisyydessä sijaitsevat seuraavat leikkipaikat: ²³

- Messupuiston leikkipaikka: valtakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö
- Jukka Jalosen puiston leikkipaikka: kaksi valtakunnallisesti merkittävää kulttuuriympäristöä
- Itsenäisyydenpuiston leikkipaikka: paikallisesti merkittävä kulttuuriympäristö
- Saunapuiston leikkipaikka: paikallisesti merkittävä kulttuuriympäristö

Lisäksi paikallisesti merkittävien yksittäisten kohteiden välittömässä läheisyydessä sijaitsevat: ²⁴

- Jukka Jalosen puiston leikkipaikka
- Itsenäisyydenpuiston leikkipaikka
- Panimopuiston leikkipaikka
- Piilipuiston leikkipaikka
- Saunapuiston leikkipaikka

²³ Riihimäen kaupunki, Riihimäen karttapalvelu. Valtakunnallisesti merkittävät ja paikallisesti merkittävät, aluekohteet.

²⁴ Riihimäen kaupunki, Riihimäen karttapalvelu. Paikallisesti merkittävät, yksittäiset kohteet.

Kuva 13: Riihimäen kaupungin puistoissa ja julkisilla alueilla sijaitsevat leikkipaikat 2021 (kartta: Riihimäen kaupunki, kantakartta). Liite 6.

Rakennustiedon ulkoleikkipaikkoja käsittelevässä ohjekortissa lähipuistojen leikkialueiden enimmäisetäisyydeksi asuinpaikasta ohjeistetaan 150 metriä ja leikkialueen vähimmäispinta-alaksi 1500–2000 m² sekä 25 m²/ 100 m² asuntokerrosalaa. Asuntoaluekohtaisten leikkipaikkojen enimmäisetäisyydeksi ohjeistetaan 500 metriä ja pinta-

alaksi 0,6–1,2 hehtaaria.²⁵ Riihimäen kaupunki on käyttänyt aiemmin (2017) leikkipaikkojen vaikutusalueen tarkastelussa 300 metrin vyöhykettä. Vertailtavuuden vuoksi nykyisten leikkipaikkojen saavutettavuutta tarkastellaan tämän leikkipaikkaohjelman yhteydessä samalla perusteella. Lisäksi 300 metrin vyöhykettä verrataan 300 metrin etäisyyteen kulkuväyliä pitkin mitattuna sekä 500 metrin vyöhykkeeseen ja 500 metrin etäisyyteen kulkuväyliä pitkin mitattuna.²⁶

Tarkasteltaessa leikkipaikkaverkostoa 300 metrin vyöhykemäisellä vaikutusalueella, voidaan todeta Riihimäen leikkipaikkaverkoston olevan varsin kattava (liite 6). Mikäli oletetaan, että lähimmän leikkipaikan tulisi sijaita 300 metrin säteellä lapsen kotoa, voidaan havaita katvealueita muodostuvan vuoden 2021 leikkipaikkaverkoston pohjalta:

- Punkantien risteyksen alueelle
- Peltokylä – Jokikylä alueelle
- Hj. Elomaan kadun ja Uusi Karhintien kulmassa olevalle asuinalueelle
- Patastenmäen lounaiskulman alueelle
- Huhtimon alueelle

Päällekkäisyyttä leikkipaikkojen vaikutusalueissa 300 metrin vyöhykkeellä tarkasteltaessa muodostuu lähinnä Kirjauksessa (Marjapuiston lp ja Tellervonpolun lp) ja Koivistonmäen alueella (Panimopuiston lp ja Töyrykadun lp). Leikkipaikkojen vaikutusalueet menevät päällekkäin muuallakin, mutta vähemmän kuin edellä mainituilla alueilla. Vähäiseltä päällekkäisyydeltä ei voitane kokonaan välttää ja leikkipaikkojen vaikutusalueiden päällekkäisyys voi olla jopa välttämätöntä, kun

²⁵ Rakennustieto, RT-kortti 89–10966 (elokuu 2009), Ulkoleikkipaikat

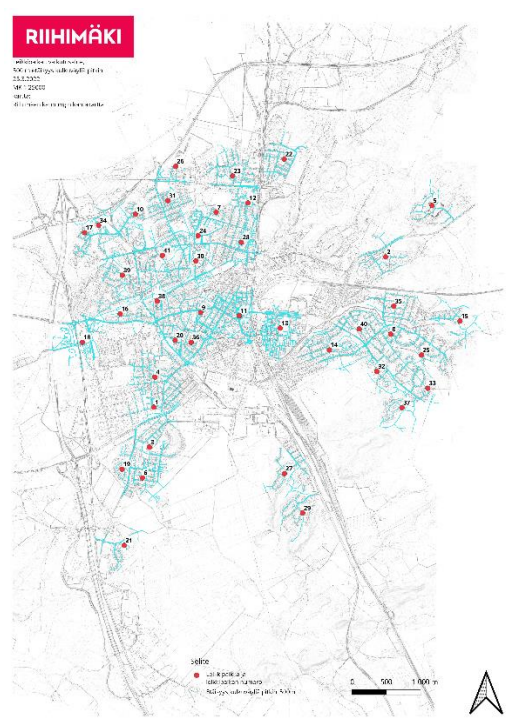
²⁶ Riihimäen kaupunki, Virkistysaluejärjestelmä. (luettu 3.6.2021)

huomioidaan esimerkiksi vilkasliikenteisten teiden, rautateiden ja vesistön (Vantaajoki) vaikutus todelliseen saavutettavuuteen sekä todelliseen etäisyyteen kulkuväyliä pitkin mitattuna. Tarkasteltaessa leikkipaikkojen vaikutusalueetta 300 metrin vyöhykkeen sijaan 300 metrin etäisyydellä kulkuväyliä pitkin mitattuna, voidaankin havaita muutos: leikkipaikkaverkoston vaikutusalueiden kattavuus vähenee selvästi. Tätä kuvastaa kartta liitteessä 8.

Tarkasteltaessa leikkipaikkaverkoston kattavuutta 500 metrin vyöhykemäisellä vaikutusalueella, leikkipaikkojen vaikutusalueissa on huomattavasti enemmän päällekkäisyyttä, kun niitä verrataan 300 metrin vyöhykemäisen vaikutusalueeseen. Ainoastaan Huuhkajapuiston leikkipaikan ja Parmalan leikkipaikan osalta päällekkäisyyttä ei muodostu (liite 7). Kun leikkipaikan vaikutusalueetta tarkastellaan 500 metrin etäisyydellä kulkuväyliä pitkin mitattuna, leikkipaikkaverkoston kattavuuden päällekkäisyys vähenee jälleen huomattavasti ja ilman vaikutusalueiden päällekkäisyyttä ovat Huuhkajapuiston ja Parmalan leikkipaikkojen lisäksi Pellavapuiston, Atrapuiston ja Lehtikuusipuiston leikkipaikat (liite 9).

Kuva 14 ja 15. Riihimäen leikkipaikat, vaikutusalue, 300 metrin vyöhyke ja 300 metriä kulkuväyliä pitkin mitattuna (kartta: Riihimäen kaupunki, kantakartta). Liite 7 ja 8.

Kuva 16 ja 17. Riihimäen leikkipaikat, vaikutusalue, 500 metrin vyöhyke ja 500 metriä kulkuväyliä pitkin mitattuna (kartta: Riihimäen kaupunki, kantakartta). Liite 9 ja 10.

Leikkipaikkojen vaikutusalueiden ja saavutettavuuden tarkastelu 300 tai 500 metrin vyöhykkeellä sekä kulkuväyliä pitkin mitattuna kertoo osittaisen totuuden leikkipaikan saavutettavuudesta. Saavutettavuutta saattaa heikentää esimerkiksi vilkasliikenteinen tie, vesistö tai rautatie. Nämä voivat muodostaa turvallisuuden kannalta sellaisen esteen, joka ei mahdollista esimerkiksi lapsen itsenäistä kulkua leikkipaikalle. Lisäksi saavutettavuuden tarkastelussa varsinkin vyöhykemäisellä vaikutusalueella tulee huomioida, että vyöhyke saattaa sisältää esimerkiksi liikenteellisen esteen, jonka ylitys ei todellisuudessa ole mahdollista. Tällainen este voi olla esimerkiksi rautatie, jonka ylitse tai alitse ei leikkipaikan vaikutusalueen sisällä ole turvallista kulkua. Tällöin leikkipaikan vaikutusalueella asuvien lasten todellinen määrä jää pienemmäksi kuin vyöhyketarkastelu antaa ensisilmäyksellä ymmärtää. Kun saavutettavuutta tarkastellaan kulkuväyliä pitkin, saadaan leikkipaikan saavutettavuudesta ja vaikutusalueesta realistisempi käsitys, vaikka tällöinkin esimerkiksi liikenteellinen este saattaa vaikeuttaa lasten itsenäistä liikkumista.

Tarkasteltaessa leikkipaikkojen vaikutusalueita 300 metrin vyöhykkeellä, voidaan todeta, etteivät valta- tai kantatie, rautatie tai Vantaajoki juurikaan muodostu merkittäviksi esteiksi asutuksen sijaintiin nähden. Sama voidaan todeta 300 metrin kulkuväyliä pitkin mitattavan etäisyyden vaikutusalueesta. Edellä mainituille vaikutusalueille sijoittuu kuitenkin useita vilkasliikenteisiä, taajama-alueelle sijaitsevia teitä.²⁷ Näistä mainittakoon:

- Etelän Viertotie Antinpuiston leikkipaikan vaikutusalueella

²⁷ Vilkasliikenteisyyden määritelmä perustuu tässä havainnoitsijan subjektiiviseen havaintoon, ei mitattuihin liikennemääriin.

- Lasitehtaantie - Kalevankatu Lehtolantien, Vainionpuiston ja Itsenäisyydenpuiston leikkipaikkojen vaikutusalueilla
- Kontiontie Viertolantien, Sirppitien, Piilipuiston ja Saunapuiston leikkipaikkojen vaikutusalueilla
- Oravankatu Rajalanpuiston, Perhospuiston ja Kantakadun leikkipaikkojen vaikutusalueilla
- Pohjoinen Rautatienkatu Kantakadun ja Saunapuiston leikkipaikkojen vaikutusalueilla
- Jukka Jalosen puiston leikkipaikan vaikutusalueella sijaitsevat keskustan kadut
- Sakonkatu Panimopuiston leikkipaikan vaikutusalueella
- Lopentie Antinpuiston, Hirsimäenpuiston ja Töyrypuiston leikkipaikkojen vaikutusalueilla
- Erkyläntie Kisapuiston, Veljestenpuiston, Impivaaranpuiston ja Pohjankorvenpuiston leikkipaikkojen vaikutusalueilla

Tarkasteltaessa kulkuväyliä pitkin mitattua 300 metrin vaikutusaluetta, edellä mainitut vilkasliikenteiset tiet vaikuttavat saavutettavuuteen seuraavasti (liite 6 ja 8):

- Etelän Viertotie Antinpuiston leikkipaikan vaikutusalueella
- Lasitehtaantie - Kalevankatu Lehtolantien ja Itsenäisyydenpuiston leikkipaikkojen vaikutusalueilla
- Kontiontie Viertolantien, Sirppitien, Piilipuiston ja Saunapuiston leikkipaikkojen vaikutusalueilla
- Oravankatu Perhospuiston leikkipaikan vaikutusalueella
- Jukka Jalosen puiston leikkipaikan vaikutusalueella sijaitsevat keskustan kadut

- Sakonkatu Panimopuiston leikkipaikan vaikutusalueella
- Lopentie Antinpuiston, Hirsimäenpuiston ja Töyrypuiston leikkipaikkojen vaikutusalueilla
- Erkyläntie Kisapuiston, Veljestenpuiston, Impivaaranpuiston ja Pohjankorvenpuiston leikkipaikkojen vaikutusalueilla

Mikäli vaikutusalue muutetaan 500 metrin vyöhykkeeksi tai kulkuväyliä pitkin mitattavaksi 500 metrin vaikutusalueeksi, valta- tai kantatien, rautateiden ja Vantaajoen saavutettavuutta heikentävä vaikutus on merkittävämpi (liite 7 ja 9).²⁸

Riihimäen leikkipaikkojen verkoston kattavuutta tarkasteltiin myös suhteessa alle 12-vuotiaiden lasten määrään ja asuinpaikkaan. Kun vaikutusalueen vyöhykkeen säteenä oli 300 metriä, todettiin 0–12-vuotiaista lapsista 2352 asuvan leikkipaikkojen vaikutusalueella.

Vastaavasti, kun vaikutusalueen vyöhykkeen säteenä oli 500 metriä, todettiin vaikutusalueella asuvan 3257 0–12-vuotiaista lasta. Tulokseksi saatiin, että noin 63 % 0–12-vuotiaista lapsista asuu 300 metrin vaikutusaluevyöhykkeen sisällä ja 500 metrin vyöhykkeellä tarkasteltuna osuus on noin 88 %.

Kun vaikutusaluetta tarkasteltiin 300 metrin etäisyydellä kulkuväyliä pitkin mitattuna, vaikutusalueella asuvien lapsien määrä muuttui. Tulokseksi saatiin, että 300 metrin etäisyydellä leikkipaikasta asuu noin 32 % alle 12-

²⁸ Kulkuväyliä pitkin mitattavan vaikutusalueen tarkastelussa tulee huomioida, etteivät analyysissä hyödynnetyt tieverkostotiedot (OpenStreetMap) huomioi absoluuttisesti kaikkia jalankulkijoille mahdollisia virallisia reittejä tai oikopolkuja.

vuotiaista lapsista. 500 metrin etäisyydellä tarkasteltuna vastaava luku on 71 %.²⁹

Vaikutusalueilla asuvien lasten määrää tarkasteltiin myös kunkin leikkipaikan osalta kaikilla edellä mainituilla vaikutusalueilla ja tuloksista laadittiin taulukko. Taulukossa ilmoitettuja lapsimääriä tarkastellessa tulee huomioda, että sen perusteella ikäryhmän 0–12 – vuotiaat lasten yhteismäärä on suurempi kuin vaikutusalueilla asuvien lasten todellinen lukumäärä, sillä leikkipaikkojen vaikutusalueet ovat osittain päällekkäiset. Tällöin osa lapsista laskettiin useamman leikkipaikan vaikutusalueelle kuuluvaksi. Kulkuväyliä pitkin mitattujen vaikutusalueiden osalta on hyvä huomioda, että analyysin pohjana käytetyt tiedot kulkuväylistä eivät kata kaikkia jalankulkijoille mahdollisia kulkuväyliä. Samoin paikkatieto-ohjelman analyysityökalu sisällytti vaikutusalueelle joissakin tapauksissa lapsia, jotka eivät todellisuudessa asu 300 metrin tai 500 metrin etäisyydellä leikkipaikasta ja toisaalta jätti ulkopuolelle osan lapsista, jotka todellisuudessa asuvat 300 metrin tai 500 metrin etäisyydellä leikkipaikasta. Tästä syystä analyysissä tehtiin manuaalinen tarkastus ja se sisältää tulkintaa. Tulokset antavat kuitenkin viitettä siitä, kuinka suuri osa ikäryhmän lapsista asuu määriteltujen vaikutusalueiden alueella (taulukko 3 ja 4).

²⁹ Kulkuväyliä pitkin mitattujen etäisyyksien vaikutusalueiden tarkastelussa havaittiin paikkatieto-ohjelmassa jonkin verran epätarkkuutta, joten prosenttiosuudet ovat suuntaa antavia. KTS. myös viite 23.

Taulukko 3 (alla): Riihimäellä asuvien 0–12-vuotiaiden lasten määrä ikäryhmittäin leikkipaikkojen vyöhykemäisellä vaikutusalueella, mitattuna 300 metrin ja 500 metrin säteellä (puistoissa ja yleisillä alueilla sijaitsevat leikkipaikat, 2021). Tieto lasten määrästä perustuu paikkatieto-ohjelmalla suoritettuun analyysiin ja manuaaliseen laskentaan. Liite 11. Lähde: Riihimäen kaupungin väestötiedot.

Leikki- paikan nro	Leikkipaikan nimi	Leikkipaikkatyyppi	vyöhyke, säde 300 m				vyöhyke, säde 500 m			
			lapset 0–2- vuotta	lapset 3–6- vuotta	lapset 7–12- vuotta	0–12-vuotiaat yhteensä	lapset 0–2- vuotta	lapset 3–6- vuotta	lapset 7–12- vuotta	0–12-vuotiaat yhteensä
9	Itsenäisyydenpuiston leikkipaikka	alueleikkipaikka	12	16	18	46	35	45	58	138
11	Jukka Jalosen puiston leikkipaikka	alueleikkipaikka	14	13	15	42	34	36	42	112
19	Myllypuiston leikkipaikka	alueleikkipaikka	6	13	20	39	20	30	39	89
23	Perhospuiston leikkipaikka	alueleikkipaikka	6	8	12	26	11	17	31	59
25	Pohjankorvenpuiston leikkipaikka	alueleikkipaikka	9	12	24	45	20	38	80	138
39	Vehmaspuisto leikkipaikka	alueleikkipaikka	16	20	20	56	30	37	50	117
1	Antinpuiston leikkipaikka	korttelileikkipaikka	5	14	23	42	18	25	45	88
2	Atrapuiston leikkipaikka	korttelileikkipaikka	5	10	15	30	8	15	18	41
3	Emännänkujan leikkipaikka	korttelileikkipaikka	18	23	29	70	26	32	50	108
4	Hirsimäenpuiston leikkipaikka	korttelileikkipaikka	19	19	36	74	35	43	74	152
5	Huuhkajapuiston leikkipaikka	korttelileikkipaikka	11	14	10	35	11	15	11	37
6	Härkätien leikkipaikka	korttelileikkipaikka	15	19	23	57	27	39	53	119
7	Ilomäentien leikkipaikka	korttelileikkipaikka	8	13	16	37	26	36	48	110
8	Impivaaranpuiston leikkipaikka	korttelileikkipaikka	13	14	24	51	30	36	76	142
10	Josefiinanpuiston leikkipaikka	korttelileikkipaikka	8	5	13	26	21	23	44	88
12	Kantakadun leikkipaikka	korttelileikkipaikka	5	9	17	31	17	23	42	82
13	Karliskogan leikkipaikka	korttelileikkipaikka	25	22	28	75	36	33	41	110
14	Kisapuiston leikkipaikka	korttelileikkipaikka	7	10	18	35	17	22	35	74
15	Lehtikuusipuiston leikkipaikka	korttelileikkipaikka	11	13	17	41	17	24	29	70
16	Lehtolantien leikkipaikka	korttelileikkipaikka	9	8	18	35	21	22	44	87
17	Marjatanpuiston leikkipaikka	korttelileikkipaikka	6	6	8	20	10	15	24	49
18	Messupuiston leikkipaikka	korttelileikkipaikka	3	2	5	10	7	11	21	39
20	Panimopuiston leikkipaikka	korttelileikkipaikka	7	8	15	30	30	39	53	122
21	Parmalanpuiston leikkipaikka	korttelileikkipaikka	7	5	13	25	8	12	25	45
22	Pellavapuiston leikkipaikka	korttelileikkipaikka	7	12	25	44	10	16	35	61
24	Piilipuiston leikkipaikka	korttelileikkipaikka	13	10	18	41	29	35	55	119
26	Rajalanpuisto leikkipaikka	korttelileikkipaikka	2	6	4	12	6	10	22	38
27	Sammalpuiston leikkipaikka	korttelileikkipaikka	5	3	15	23	16	10	28	54
28	Saunapuiston leikkipaikka	korttelileikkipaikka	7	18	25	50	25	42	58	125
29	Savottapuiston leikkipaikka	korttelileikkipaikka	13	9	26	48	13	10	31	54
30	Sirppitien leikkipaikka	korttelileikkipaikka	6	9	14	29	27	32	50	109
31	Suojalanpuiston leikkipaikka	korttelileikkipaikka	11	10	28	49	16	20	46	82
33	Teeripuiston leikkipaikka	korttelileikkipaikka	5	8	20	33	11	27	48	86
34	Tellervonpuiston leikkipaikka	korttelileikkipaikka	6	5	12	23	13	12	19	44
35	Toukolanpuiston leikkipaikka	korttelileikkipaikka	15	15	33	63	22	27	60	109
36	Töyrypuiston leikkipaikka	korttelileikkipaikka	15	21	31	67	31	48	54	133
37	Vahteriston leikkipaikka	korttelileikkipaikka	13	19	20	52	21	36	49	106
38	Vainionpuiston leikkipaikka	korttelileikkipaikka	11	19	21	51	36	43	53	132
40	Veljestenpuisto leikkipaikka	korttelileikkipaikka	16	12	26	54	27	29	51	107
41	Viertolantien leikkipaikka	korttelileikkipaikka	17	15	20	52	37	41	49	127
32	Tattipuiston leikkipaikka	leikkipiste	14	16	28	58	25	34	49	108
			421	503	803	1727	880	1140	1790	3810

Taulukko 4 (alla): Riihimäellä asuvien 0–12-vuotiaiden lasten määrä ikäryhmittäin leikkipaikkojen vaikutusalueella kulkuväyliä pitkin mitattuna, 300 metrin ja 500 metrin etäisyydellä (puistoissa ja yleisillä alueilla sijaitsevat leikkipaikat, 2021). Tieto lasten määrästä perustuu paikkatieto-ohjelmalla suoritettuun analyysiin ja manuaaliseen laskentaan. Liite 12. Lähde: Riihimäen kaupungin väestötiedot.

Leikki- paikan nro	Leikkipaikan nimi	Leikkipaikkatyyppi	kulkuväylien mukainen, etäisyys 300 m				kulkuväylien mukainen, etäisyys 500 m			
			lapset 0–2- vuotta	lapset 3–6- vuotta	lapset 7–12- vuotta	0–12-vuotiaat yhteensä	lapset 0–2- vuotta	lapset 3–6- vuotta	lapset 7–12- vuotta	0–12-vuotiaat yhteensä
9	Itsenäisyydenpuiston leikkipaikka	alueleikkipaikka	2	8	9	19	21	26	32	79
11	Jukka Jalosen puiston leikkipaikka	alueleikkipaikka	7	5	6	18	21	19	25	65
19	Myllypuiston leikkipaikka	alueleikkipaikka	6	7	14	27	12	16	27	55
23	Perhospuiston leikkipaikka	alueleikkipaikka	1	5	8	14	8	12	19	39
25	Pohjankorvenpuiston leikkipaikka	alueleikkipaikka	6	6	8	20	14	23	43	80
39	Vehmaspuisto leikkipaikka	alueleikkipaikka	8	10	8	26	19	24	26	69
1	Antinpuiston leikkipaikka	korttelileikkipaikka	3	11	18	32	9	18	30	57
2	Atrapuiston leikkipaikka	korttelileikkipaikka	3	8	10	21	5	12	17	34
3	Emännänkujan leikkipaikka	korttelileikkipaikka	12	12	12	36	21	25	30	76
4	Hirsimäenpuiston leikkipaikka	korttelileikkipaikka	12	15	23	50	25	34	57	116
5	Huuhkajapuiston leikkipaikka	korttelileikkipaikka	4	7	5	16	10	15	10	35
6	Härkätien leikkipaikka	korttelileikkipaikka	6	11	11	28	24	31	33	88
7	Ilomäentien leikkipaikka	korttelileikkipaikka	2	7	5	14	8	11	18	37
8	Impivaaranpuiston leikkipaikka	korttelileikkipaikka	4	5	11	20	17	22	37	76
10	Josefiinanpuiston leikkipaikka	korttelileikkipaikka	3	1	5	9	12	6	16	34
12	Kantakadun leikkipaikka	korttelileikkipaikka	2	7	7	16	8	12	20	40
13	Karlskogan leikkipaikka	korttelileikkipaikka	17	16	14	47	31	29	35	95
14	Kisapuiston leikkipaikka	korttelileikkipaikka	4	6	10	20	12	13	24	49
15	Lehtikuusipuiston leikkipaikka	korttelileikkipaikka	8	12	15	35	14	20	18	52
16	Lehtolantien leikkipaikka	korttelileikkipaikka	7	5	10	22	11	9	23	43
17	Marjatanpuiston leikkipaikka	korttelileikkipaikka	4	2	1	7	8	12	15	35
18	Messupuiston leikkipaikka	korttelileikkipaikka	0	0	0	0	4	2	3	9
20	Panimopuiston leikkipaikka	korttelileikkipaikka	2	2	4	8	11	17	29	57
21	Parmalanpuiston leikkipaikka	korttelileikkipaikka	3	5	12	20	7	7	20	34
22	Pellavapuiston leikkipaikka	korttelileikkipaikka	1	8	12	21	7	12	30	49
24	Piilipuiston leikkipaikka	korttelileikkipaikka	8	11	12	31	18	23	36	77
26	Rajalanpuisto leikkipaikka	korttelileikkipaikka	1	3	1	5	2	3	3	8
27	Sammalpuiston leikkipaikka	korttelileikkipaikka	4	2	10	16	9	5	16	30
28	Saunapuiston leikkipaikka	korttelileikkipaikka	1	4	8	13	8	20	34	62
29	Savottapuiston leikkipaikka	korttelileikkipaikka	3	2	12	17	11	8	21	40
30	Sirppitien leikkipaikka	korttelileikkipaikka	1	5	8	14	5	8	14	27
31	Suojalanpuiston leikkipaikka	korttelileikkipaikka	4	4	14	22	11	10	31	52
33	Teeripuiston leikkipaikka	korttelileikkipaikka	3	7	15	25	6	13	27	46
34	Tellervonpuiston leikkipaikka	korttelileikkipaikka	2	3	9	14	8	7	12	27
35	Toukolanpuiston leikkipaikka	korttelileikkipaikka	6	8	19	33	16	15	37	68
36	Töyrypuiston leikkipaikka	korttelileikkipaikka	7	9	16	32	20	28	34	82
37	Vahteriston leikkipaikka	korttelileikkipaikka	9	15	20	44	13	22	25	60
38	Vainionpuiston leikkipaikka	korttelileikkipaikka	4	14	13	31	15	26	31	72
40	Veljestenpuisto leikkipaikka	korttelileikkipaikka	6	5	14	25	16	16	29	61
41	Viertolantien leikkipaikka	korttelileikkipaikka	9	11	13	33	25	26	31	82
32	Tattipuiston leikkipaikka	leikkipiste	10	13	18	41	14	19	32	65
			205	297	440	942	536	676	1050	2262

Kun otetaan huomioon Riihimäen kaupungin alueella sijaitsevat merkittävät saavutettavuuteen vaikuttavat maantieteelliset esteet (valta- ja kantatie, rautatiet ja Vantaajoki sekä vilkasliikenteiset tiet) ja verrataan niiden sijaintia leikkipaikkojen vaikutusalueisiin (300 ja 500 metrin vyöhyke ja sama etäisyys mitattuna kulkuväyliä pitkin), tullaan siihen johtopäätökseen, että paras nykyisen leikkiverkoston saavutettavuus ja kattavuus saavutetaan 300 metrin vyöhykkeellä. Toisaalta tiheämpi verkosto eli alle 300 metrin vyöhykkeellä tarkastelu ei anna palvelulle lisäarvoa ja lisää varsinkin kunnossapidon resurssivaatimuksia. Nykyisellä leikkipaikkaverkostolla 500 metrin vyöhykkeellä vaikutusalueiden kesken muodostuu puolestaan runsaasti päällekkäisyyttä.

Leikkipaikkojen tavoitteellisena etäisyytenä voitaneen toistaiseksi pitää 300 metrin vyöhykemäistä vaikutusaluetta. Tämä vaikutusalue vastaa parhaiten leikkipaikkaverkoston nykytilannetta hyvän saavutettavuuden ja vähäisen päällekkäisyyden näkökulmasta sekä toimii hyvin vertailutasona tulevaisuuden leikkipaikkaverkosto ja -palvelutarkastelussa. Kaupunki- ja väestörakenteen muutosten myötä vaikutusalueen tarkastelu niin yksittäisen leikkipaikan kuin koko verkostonkin osalta tulee myöhemmin ajankohtaiseksi.

Esteettömyys on olennainen osa saavutettavuutta. Leikkipaikkojen esteettömyyden osalta Riihimäen kaupungin tavoitteena on edistää inklusiivisuutta. Tarkoituksena on mahdollistaa leikkipaikkojen samanaikainen käyttäminen eri käyttäjäryhmien toimesta. Leikkipaikkojen inklusiivisuutta parannetaan niiden perusparannuksen yhteydessä.

4.2.2 Leikkipaikkojen luokittelu: alue- ja korttelileikkipaikat sekä leikkipisteet

Riihimäen kaupungin puistopalvelut on laatinut ja pitää ajan tasalla leikkipaikkojen kohdekortteja. Niissä kerrotaan kustakin leikkipaikasta yleisten tietojen (nimi, osoite) lisäksi leikkipaikalla sijaitsevat ja sijainneet leikkivälineet, mahdolliset leikkivälineiden tai niiden osien uusimisajankohta sekä turva-alustoille, leikkihiekalle, kalusteille ja varusteille tehdyt toimenpiteet, mahdollinen saneerausvuosi sekä käyttöönottoajankohta.

Kohdekorttien tietojen perusteella leikkipaikoista laadittiin taulukko, josta ilmenee kunkin leikkipaikan varustetaso. Tämän tarkastelun tuloksena leikkipaikkojen varustetasossa oli nähtävissä kaksi pääryhmää: alueleikkipaikat ja korttelileikkipaikat. Lisäksi päätettiin ottaa käyttöön kolmas leikkipaikkatyyppi: leikkipiste (liite 13).

Kuva 18: Riihimäen kaupungin puistoissa ja julkisilla alueilla sijaitsevat leikkipaikkatyyppit 2021, leikkipisteet, alue- ja korttelileikkipaikat (kartta: Riihimäen kaupunki, kantakartta). Liite 14.

Riihimäellä korttelileikkipaikat ovat lähileikkipaikkoja, joiden leikkivälinetaso on vähintään perustasoa (keinu: lauta- ja taaperoistuin, hiekkalaatikko, taaperoliukumäki ja 1–2 jousieläintä) ja jotka ovat saavutettavissa kävellen myös pienimpien käyttäjien toimesta. Korttelileikkipaikkojen palvelutaso voi esimerkiksi leikkivälinetarjonnan osalta ylittää perustason tai olla suunnattu pääasiallisesti tietyille käyttäjäryhmälle. Myös alueleikkipaikat voivat toimia korttelileikkipaikkoina.

Alueleikkipaikat ovat palvelutasoltaan vähintään korttelileikkipaikkojen tasoa, mutta tarjoavat tyypillisesti laajemman valikoiman monipuolisempia ja vaativampiakin leikkivälineitä kuin korttelileikkipaikat, palvellen muun muassa laajempaa käyttäjäikäryhmää. Alueleikkipaikkojen verkosto on selvästi harvempi kuin korttelileikkipaikkojen ja niille saavutaan mahdollisesti kauempaa kuin korttelileikkipaikoille. Nykyisin Riihimäen kaupungin leikkipaikkaverkostossa on kuusi alueleikkipaikkaa. Uusien asuinalueiden rakentumisen myötä alueleikkipaikkojen määrän lisääminen saattaa tulla ajankohtaiseksi seuraavan 10–20 vuoden sisällä. Lisäksi Riihimäellä on puistoalueilla sijaitsevia yksittäisiä leikkipisteitä. Leikkipisteiden palvelutaso on tyypillisesti vähäisempi kuin korttelileikkipaikkojen ja niillä voi sijaita vain yksi leikkiväline.

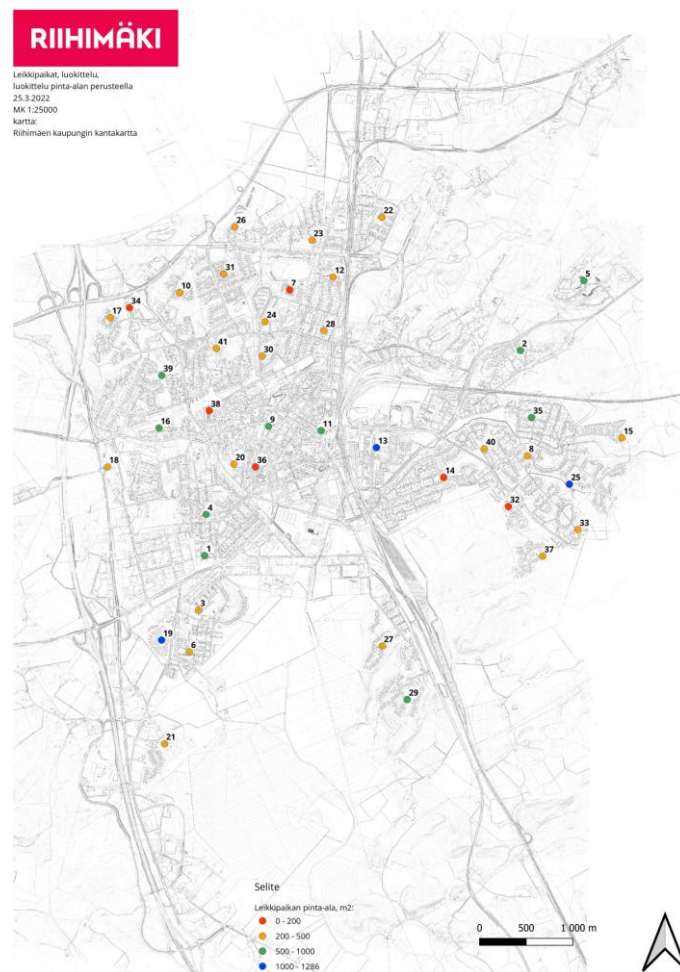
Riihimäen kaupungin puistoille on luotu luokitusjärjestelmä vuonna 2017. Luokituksessa puistoille on määritelty muun muassa palvelut, käyttäjäkunta, laajuus, rakenteet ja kunnossapidon taso (kesä ja talvi). Luokitusjärjestelmässä puistot on jaettu neljään eri luokkaan. Viheraluejärjestelmän puistojen luokittelun pohjalta tarkennettiin myös kaupungin puistoissa ja julkisilla alueilla sijaitsevien leikkipaikkojen

luokittelua. Kaupungin kolmelle leikkipaikkatyypille (alueleikkipaikka, korttelileikkipaikka ja leikkipiste) kirjattiin vastaavat määrittelyt kuin puistoille (liite 14). Määrittelyt kirjattiin leikkipaikkojen seuraavilta osa-alueilta:

- luonnehdinta
- käyttäjäkunta
- saapuminen puistoon/ leikkipaikan saavutettavuus
- rakenteet
- huolto ja kunnossapito
- viheralueiden laajuus ja merkitys
- palvelut
- esimerkki palveluista
- talvikäyttö ja -hoito
- mahdolliset alakategoriat
- esimerkki leikkipaikasta

Leikkipaikkoja tarkasteltiin myös niiden pinta-alan perusteella. Pinta-alaksi määriteltiin leikkipaikan ala, jolle leikkivälineet on sijoitettu, pois rajaten muut ympäröivät alueet. Riihimäen puistoissa ja julkisilla alueilla sijaitsevien leikkipaikkojen pinta-ala vaihtelee $78,2 \text{ m}^2$ – 1286^2 välillä, keskiarvon ollessa noin 481 m^2 . Pinta-alaltaan suurin leikkipaikka on Myllypuiston leikkipaikka ja pienin on Töyrypuiston leikkipaikka. Pinta-alan vertailu kertoo, että kuusi leikkipaikkaa ovat pinta-alaltaan alle 200 m^2 , 22 leikkipaikkaa ovat pinta-alaltaan 200 – 500 m^2 , kymmenen leikkipaikkaa ovat pinta-alaltaan 500 – 1000 m^2 ja pinta-alaltaan yli 1000 m^2 kokoisia leikkipaikkoja kaupungissa on kolme kappaletta (liite 14).

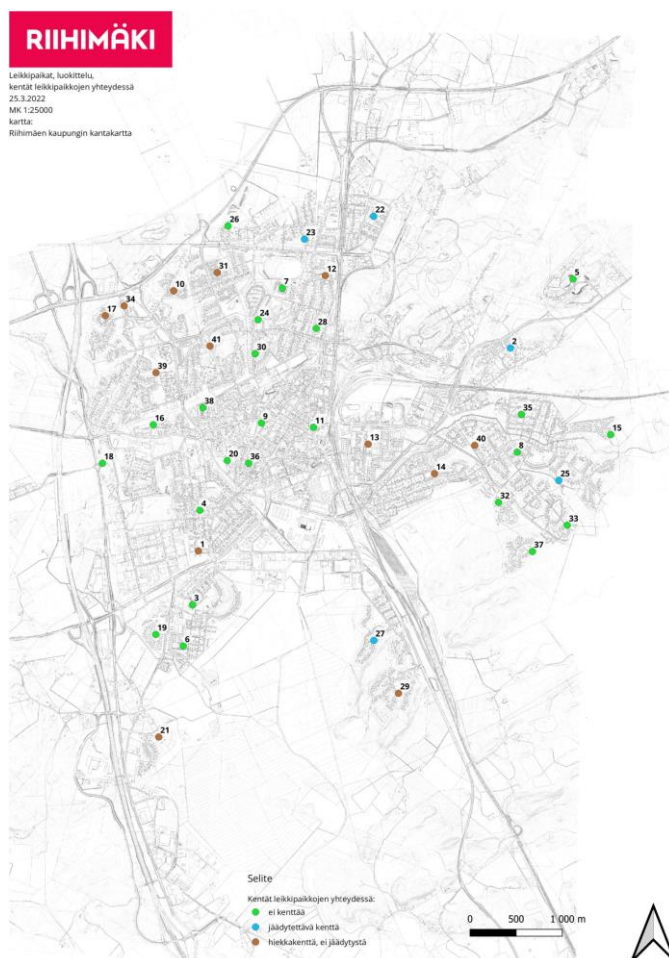
Verrattaessa olemassa olevien korttelileikkipaikkojen pinta-alaa ja palvelutason vähimmäistasoa voidaan päätellä, että perustasoisten korttelileikkipaikkojen pinta-alan tulisi olla 250–350 m², vähintään kuitenkin 200 m². Edellä mainittu pinta-ala mahdollistaa perustason leikkivälinevalikoiman, kalusteiden ja varusteiden sijoittamisen korttelileikkipaikalle.

Kuva 19: Riihimäen leikkipaikat luokiteltuina pinta-alan perusteella (kartta: Riihimäen kaupunki, kanta-kartta). Liite 15.

Riihimäellä 18 leikkipaikan yhteydessä sijaitsee kenttä. Kenttien kesäkäyttö on vaihtelevaa: osalla on havaittavissa kesäkäyttöä, osa vaikuttaa olevan kesäkaudella hyvin vähäisellä käytöllä. Muutamilla kentillä sijaitsee

palloseinä, koripalloteline tai lentopalloverkon tolpat. Leikkipaikkojen yhteydessä sijaitsevista kentistä oli talvella 2020–2021 jäädytettäviä kenttiä viisi (Atrapuiston, Pellavapuiston, Perhospuiston, Pohjankorvenpuiston ja Sammalpuiston leikkipaikat) (liite 15).

Kuva 20: Riihimäen leikkipaikat, kentät leikkipaikkojen yhteydessä (kartta: Riihimäen kaupunki, kantakartta). Liite 16.

4.2.3 Leikkivälineiden kunto

Leikkivälineiden kuntoa tarkkaillaan kaupungin puistopalvelujen toimesta päivittäin. Riihimäen kaupunki on myös palkannut leikkipaikkatarkastajan. Leikkipaikkatarkastaja tekee leikkivälineiden käyttöönotto-, vuosi- ja toiminnallisen tarkastuksen sekä silmämääräisen tarkastuksen osana

päivittäistä työtään. Leikkipaikkojen HIC –testit (Head Injury Criteria) on kuitenkin teetetty ulkopuolisella toimijalla. Putoamisalustojen kuntoa tarkastellaan puistopalvelujen toimesta silmämääräisesti sekä arvioimalla sitomattomien putoamisalustojen koostumusta ja kerrosvahvuutta. Leikkipaikkatarkastaja vastaa kaupungin edustajana leikkivälineiden turvallisuudesta ja hän poistaa tarvittaessa vaaralliseksi toteamansa leikkivälineen pois käytöstä sekä organisoi tarvittaessa kunnostustoimet (maalaukset, korjaukset, puhdistus). Leikkipaikkojen kunnostus- ja korjaustoimista sekä esimerkiksi yksittäisten leikkivälineiden vaihdoista päättää puistopalvelut, leikkipaikkatarkastajan raportoinnin perusteella. Kaupungin oman organisaation ulkopuolinen tarkastaja suorittaa leikkipaikkojen vuositarkastuksen 3–4 vuoden välein.^{30 31}

Leikkipaikan kohdekorttiin kirjataan leikkipaikan perustietojen lisäksi sen mahdolliset saneeraukset, välineasennukset ja kunnostustoimenpiteet. Vuositarkastustiedot kirjataan puolestaan erilliseen leikkipaikkakohtaiseen vuositarkastusraporttiin. Vuositarkastusraporttiin kirjataan välineiden ja niihin liittyvän rakenteen (esimerkiksi turva-alusta), kalusteiden ja varusteiden kunto, mahdolliset huomiot ja turvallisuusriskien määrä sekä riskiarvio. Vuositarkastuksesta laaditaan myös kaikki leikkipaikat sisältävä kooste, jossa ilmaistaan leikkipaikan riskiarvioluokka.

Riihimäen leikkipaikkojen ja –välineiden turvallisuutta siis tarkastellaan kaupungin Puistopalvelujen toimesta säännöllisesti ja kunnostustoimia tehdään aina tarvittaessa. Leikkipaikkoja on kunnostettu muun muassa uusimalla leikkivälineitä voimassa olevien eurooppalaisten standardien mukaisiksi. Yleisesti ottaen Riihimäen leikkipaikkojen tilanne on

³⁰ Riihimäen kaupunki, leikkipaikkatarkastaja 8.7.2021.

³¹ Riihimäen kaupunki, puistovastaava 8.7.2021 ja 8.9.2021.

turvallisuusnäkökulmasta hyvä. Vuoden 2019 leikkipaikkojen vuositarkastuksessa todettiin yhtä leikkipaikkaa lukuun ottamatta riskiluokaksi enintään RL4 eli alhaisen riskin taso. RL3 tasoinen riski eli hieman kohonneen riskin taso todettiin yhden leikkipaikan kohdalla.

Leikkipaikkojen ja -välineiden käyttöikä on pystytty pidentämään huolellisella kunnossapidolla. Aktiivisesta kunnossapidosta huolimatta leikkipaikat ja -välineet saavuttavat lopulta elinkaarensa pään ja leikkipaikoilla tulee tehdä perusparannus. Myös leikkipaikkaverkostoon saattaa tulla tarve tehdä muutoksia esimerkiksi kaupunkirakenteen muutosten myötä.

Kuva 21–24: Esimerkkejä leikkivälineiden ja kalusteiden normaalista kulumisesta (vasemmalta oikealle): Hirsimäenpuisto, Kantakadun, Jukka Jalosen puiston ja Rajalanpuiston leikkipaikat. (kuvat Mia Oraviita)

4.2.4 Leikkipaikkojen aluekokonaisuuden kunto

Leikkipaikkojen kuntoa on tarkasteltu perinteisesti, tai ainakin eurooppalaisten standardien tultua käyttöön Suomessa, erityisesti leikkivälineiden ja -paikkojen turvallisuuden kannalta. Leikkipaikkojen tarkastelu viihtyvyyden tai palvelujen kannalta on ollut vähäisempää. Leikkipaikkojen kuntoa voidaan ja tulisi tarkastella myös aluekokonaisuuden kannalta, sillä leikki ei rajoitu vain leikkivälineisiin ja leikkipaikoilla saatetaan viettää kerralla useitakin tunteja. Tällöin esimerkiksi leikkipaikan kalusteet, rakenteet, istutukset ja nurmialueet

sekä tietyt ominaisuudet (esimerkiksi varjopaikat) ovat tarpeen yhdessäoloa ja sosiaalista kanssakäymistä, retkiruokailua tai levähtämistä edistävinä tekijöinä.

Kuten edellä kuvailtiin, kaupungin puistopalvelujen työntekijät arvioivat leikkipaikkojen ja niiden välineiden turvallisuutta säännöllisesti ja johdonmukaisesti. Tästä syystä puistoissa ja yleisillä alueilla sijaitsevilla leikkipaikoilla keskityttiin tämän leikkipaikkaohjelman osalta esisijaisesti aluekokonaisuuden arviointiin, turvallisuusnäkökohdan sijaan. Aluekokonaisuuksia arvioitiin leikkipaikkakäynneillä, joiden aikana tarkasteltiin silmämääräisesti muun muassa:

- leikkipaikan yleisilmettä ja viihtyisyyttä
- siisteyttä ja ilkivalta-alttiutta
- valaistusta
- varjo – paahdeolosuhteita
- kalusteiden, varusteiden ja välineiden yleistä kuntoa
- kasvillisuutta (esimerkiksi täydennysistutustarve, uusimistarve, vieraslajit, rikkakasvit)
- pintojen (esimerkiksi sitomattomat pinnat) kuntoa

Aluekokonaisuutta arvioitiin myös sen perusteella, olisiko leikkipaikan perusparannukselle tarvetta vai riittäisikö kunnostus sekä sen, voidaanko leikkipaikalle tunnistaa erityinen luonne tai teema ja tulisiko leikkipaikan erityisiä piirteitä korostaa leikkipaikkakohtaisen teeman luomiseksi.

Teemalla leikkipaikalle voidaan luoda tunnistettava identiteetti, tarjota leikkipaikkojen käyttäjille mahdollisuus vaihteluun sekä lisätä leikkipaikan houkuttelevuutta ja viihtyisyyttä.

Riihimäen 41 leikkipaikan kunto vaihtelee. Leikkipaikkojen yleisilme on keskimäärin hyvä ja leikkipaikkoja on vuosien varrella kunnostettu sekä perusparannettu. Osaan leikkipaikoista voidaan kuitenkin havaita kohdistuvan keskimääräistä enemmän töhrimistä ja ilkivaltaa, joka vähentää viihtyvyyttä ja heikentää yleisilmettä. Töhryt ja ilkivalta kuluttavat merkittävässä määrin kunnossapidon resursseja. Paikalla tehtyjen havaintojen perusteella ilkivallalle ja töhrimiselle altteimpia leikkipaikkoja ovat:

- Panimopuiston leikkipaikka
- Kantakadun leikkipaikka
- Karlskogan leikkipaikka
- Hirsimäen leikkipaikka

Puhtaanapito leikkipaikoilla on hyvällä tasolla, lukuun ottamatta keskimääräistä suuremmasta roskaamisesta johtuvia hetkellisiä haasteita muutamien leikkipaikkojen kohdalla. Paikalla tehtyjen havaintojen perusteella roskaamiselle altteimmat leikkipaikat ovat:

- Vehmaspuiston leikkipaikka
- Hirsimäenpuiston leikkipaikka
- Panimopuiston leikkipaikka
- Piilipuiston leikkipaikka ³²

Riihimäen leikkipaikat ovat pääosin melko viihtyisiä, mutta viihtyisyyden parantaminen olisi monille leikkipaikoille eduksi. Viihtyisyyttä voidaan parantaa luontevasti perusparannuksen yhteydessä ja koska Riihimäellä on leikkipaikkojen osalta korjausvelkaa, perusparannusten myötä

³² Riihimäen kaupunki, leikkipaikkatarkastaja, 8.9.2021.

tapahtuva viihtyisyyden parantumista on lähivuosina odotettavissa. Viihtyisyyttä ylläpidetään kunnossapidon resurssein.

Muutamilla leikkipaikoilla on noudatettu tiettyä teemaa, jota on ilmennetty leikkivälinevalinnoissa ja istutuksissa. Tällaisia leikkipaikkoja ovat esimerkiksi Perhospuiston, Savottapuiston ja Teeripuiston leikkipaikat. Yleisesti ottaen leikkipaikoilla voisi niiden teemaa tai luonnetta kuitenkin korostaa nykyistä enemmän. Leikkipaikoille, joilla ei erityistä teemaa vielä ole, voisi sellaisen luoda seuraavan uudistuksen yhteydessä niin, että niille muodostuu selvästi oma identiteetti. Kaikkien leikkipaikkojen kohdalla teema ei ole tarpeen. Teemaa tai leikkipaikan erityistä luonnetta voisi korostaa leikkivälinevalintojen lisäksi korostetummin kaluste- ja kasvillisuusvalinnoilla sekä rakenteilla.

Leikkipaikkojen olemassa oleva kasvillisuus on keskimäärin hyvässä kunnossa. Niin nurmialueet kuin puusto leikkipaikoilla sekä niihin välittömästi liittyvillä alueilla on hyväkuntoista. Muutaman leikkipaikan puustossa oli havaittavissa pieniä puutoksia (istutettu puu kuollut) ja tarvetta harvennukselle tai hoitoleikkaukselle. Pensasistutukset leikkipaikoilla ovat melko hyvässä kunnossa. Tosin muutaman leikkipaikan osalta on tarpeen poistaa pensaiden muodostamia kulku- ja näkymäesteitä, täydentää pensasistutuksia (kuolleet tai huonosti kasvavat pensaat) ja hoito- tai alasleikata pensaita, sekä poistaa rikkakasveja pensasalueilta. Perennaistutuksia leikkipaikoilla ei juurikaan ole. Mahdolliset perennaistutukset sijaitsevat lähinnä leikkipaikkaan välittömästi liittyvillä alueilla (ympäröivä puisto) ja olivat hyväkuntoisia. Osalla leikkipaikoista havaittiin luonnonkukkakasvustoja, kuten harakankelloa, puna-ailakkia, mäkitervakkoa, käenkukkaa, kelta-apila

(varma lajitunnistus puuttuu, huom. uhanalaisuudeltaan silmälläpidettävä laji), ahomansikkaa ja keltamaksaruohoa.

Vieraslajeja leikkipaikoilta löydettiin vain vähäisesti. Vieraslajien esiintymisestä leikkipaikoilla ei tehty varsinaista inventointia, mutta leikkipaikkakäynnin yhteydessä tehdyistä havainnoista tehtiin kirjaus. Vieraslajeja havaittiin yhdeksällä leikkipaikalla tai niiden välittömässä läheisyydessä:

- Pellavapuiston leikkipaikka
- Vehmaspuiston leikkipaikka
- Antinpuiston leikkipaikka
- Josefiinanpuiston leikkipaikka
- Ilomäentien lenkin leikkipaikka
- Marjatanpuiston leikkipaikka
- Tattipuiston leikkipaikka
- Toukolanpuiston leikkipaikka
- Kantakadun leikkipaikka

Leikkipaikoilta tai niihin läheisesti liittyviltä alueilta löydettiin espanjansiruetanoita, kurtttulehtiruusuja ja lupiinia sekä mahdolliset japanintatar- ja viitapihlaja-angervolöydökset (tarkempi lajimääritys tarpeen).

Riihimäen leikkipaikat sijaitsevat useimmiten niin, että aurinko paistaa ja lämmittää aluetta viimeistään iltapäivisin. Osalla leikkipaikoista varjoiset kohdat muodostuvat leikkipaikkojen reunoilla tai ulkopuolella kasvavien puiden tai pensaiden varjoista. Itse leikkipaikalla on harvoin varjostavaa elementtiä. Paahteisimmiksi leikkipaikoiksi arvioitiin:

- Huuhkajapuiston leikkipaikka
- Vahteriston leikkipaikka
- Tattipuiston leikkipaikka
- Kisapuiston leikkipaikka
- Antinpuiston leikkipaikka
- Lehtolantien leikkipaikka
- Jukka Jalosen puiston leikkipaikka
- Vainionpuiston leikkipaikka
- Suojalanpuiston leikkipaikka
- Messupuiston leikkipaikka
- Tellervonpuiston leikkipaikka

Edellä mainittujen leikkipaikkojen reunoilla tai ulkopuolella ei kasva varjostavia puita tai ne ovat kooltaan niin pieniä, ettei varjostusta juuri muodostu. Vastaavasti eniten varjostusta arvioitiin muodostuvan Savottapuiston, Vehmaspuiston, Rajalanpuiston ja Viertolantien leikkipuistoissa. Panimopuiston leikkipaikalla on sekä syvän varjon alue, että paahteinen alue.

Turva-alustana leikkipaikoilla on käytetty turvasoraa, lukuun ottamatta yhden leikkipaikan turva-alustaa, joka on turvahaketta. Leikkipaikkojen turvasora-alueet ovat hyvässä kunnossa. Myös muut sitomattomat kiviainespinnat ovat pääosin hyvässä kunnossa, vaikka rikkakasvillisuutta

on jonkin verran havaittavissa. Sitomattomia kiviainespintoja ei ole tarkoituksenmukaista pitää täysin rikkakasvittomina, se olisi mahdotonta, mutta sitomattomien kivipintojen kunnostus on osalla leikkipaikoilla ajankohtaista. Sitomattomien kiviainespintojen sammaloitumista oli havaittavissa leikkipaikkojen varjoisimmilla alueilla. Se on kuitenkin Riihimäen leikkipaikoilla vähäistä. Sammaloitumista ja rikkakasveja havaittiin olevan erityisesti muutamille leikkipaikoille johtavilla kulkuväylillä.

Kahdeksantoista leikkipaikan yhteydessä tai läheisyydessä sijaitsee hiekkakenttä. Leikkipaikkakäyntien aikana kentillä ei havaittu toimintaa, mutta leikkipaikkojen käyttäjien kanssa käytyjen keskustelujen perusteella kentillä pelataan välillä pallopelejä. Kenttien pinnan rikkaruohottumisaste vaihtelee. Osa kentistä on vain vähäisesti rikkaruohottuneita, suurin osa jossakin määrin ja muutaman kentän todettiin olevan melko pahoin rikkaruohottuneita. Rikkaruohottumiseen vaikuttavat eri tekijät, mutta se voi myös antaa viitettä kentän vähäisestä kesäkäytöstä. Tällaisesta kentästä esimerkkinä mainittakoon Suojalanpuiston leikkipaikan vieressä sijaitseva kenttä. Viiden leikkipaikan hiekkakentät jäädytetään talvisin:

- Atrapuiston hiekkakenttä
- Pellavapuiston hiekkakenttä
- Perhospuiston hiekkakenttä
- Pohjankorvenpuiston hiekkakenttä
- Sammalpuiston hiekkakenttä

Kuva 25–30: Leikkipaikkojen hiekkakentät (vasemmalta oikealle): Suojalanpuiston leikkipaikka, Savottapuiston leikkipaikka, Pellavapuiston leikkipaikka, Josefiinanpuiston leikkipaikka, Marjatanpuiston leikkipaikka, Viertolantien leikkipaikka. (kuvat Mia Oraviita)

Kunnossapito tarkkailee säännöllisesti leikkivälineiden, kalusteiden ja varusteiden kuntoa. Niitä puhdistetaan, huoltomaalataan ja kunnostetaan tarvittaessa. Töhröjen poistoa joudutaan kuitenkin ajoittain keskittämään, koska sen vaatimat resurssit kasvaisivat muutoin liian suuriksi.³³ Riihimäen leikkipaikoissa leikkivälineet, kalusteet ja varusteet ovat silmämääräisesti tarkasteltuna pääosin vähintään välttävässä kunnossa. Välineistä ja kalusteista löytyy niiden ikää ja leikkipaikan käyttöastetta heijastavaa normaalin kulumisen merkkejä, kuten maalipintojen ja astinpintojen kulumista. Leikkivälineiden kuluneisuus ilmenee erityisesti astinpinnoilla, mikä jouduttaa leikkivälineen uusimistarvetta. Leikkipaikasta riippuen, ajoittainen tai jatkuva ilkeävalta kuitenkin heikentää leikkivälineiden, kalusteiden ja varusteiden silmämääräisesti havaittua kuntoa.

³³ Riihimäen kaupunki, leikkipaikkatarkastaja. 8.7.2021 ja 8.9.2021.

Järjestelmistä leikkipaikkakäynneillä keskityttiin lähinnä aitoihin ja valaistukseen. Leikkipaikkojen aidoissa ei havaittu merkittäviä puutteita. Valaistusta arvioitiin kesäaikaan, joten se perustuu valaistuslaitteiden olemassaoloon tai puuttumiseen. Leikkipaikoista 11:sta puuttuu oma valaistus. Niistä kahdeksaa valaisee leikkipaikan vieressä sijaitsevan kulkuväylän, kadun tai muun alueen valaistus ja kokonaan ilman valaistusta on kolme leikkipaikkaa.

Vaikka Riihimäen leikkipaikkojen tilanne ei turvallisuuden kannalta ole hälyttävä, on leikkipaikoille muodostunut korjausvelkaa ja osalla leikkipaikoista tulisi tehdä perusparannus mahdollisimman pian. Perusparantamistarpeesta kerrotaan tarkemmin osiossa 6.3 Rakennettavat, perusparannettavat ja poistettavat leikkipaikat.

Aluekokonaisuuksien kunnon arvioinnin tuloksissa tulee huomioida, että ne perustuvat subjektiiviseen arviointiin, vaikka arvioinnissa on ollut pyrkimyksenä ammatillinen ja mahdollisimman objektiivinen arviointi.

5 Leikkipaikkakysely

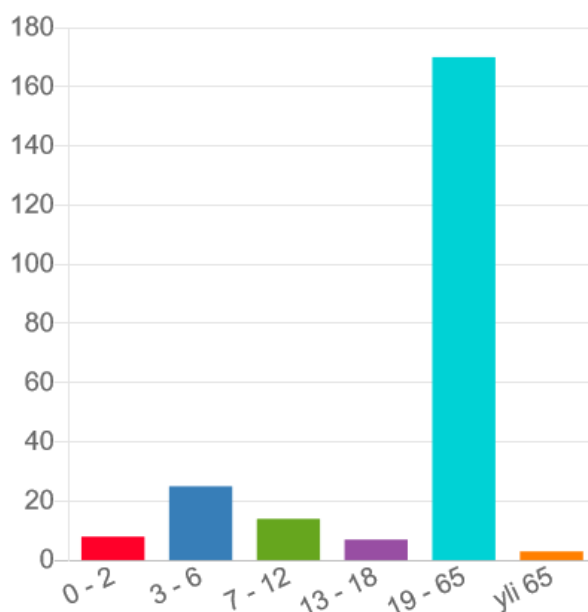
Leikkipaikkaohjelman yhteydessä toteutettiin leikkipaikkakysely, joka toimi osallistamisen työkaluna ja jonka avulla saatiin kerättyä arvokasta tietoa leikkipaikkojen käyttäjien kokemuksista ja tarpeista leikkipaikkojen sekä leikkipaikkaverkoston suhteen leikkipaikan käyttäjän kokemuksen näkökulmasta.

Leikkipaikkakysely laadittiin touko- kesäkuussa 2021 ja siihen oli mahdollista vastata 14.6. – 2.7.2021 välisenä aikana. Kyselystä laadittiin kaupungin verkkosivuilla julkaistu tiedote (julkaisu 14.6.2021) ja siitä ilmoitettiin myös jokaisen leikkipaikan infotaululla erillisellä ilmoituksella.

Vastauksia toivottiin kaikilta leikkipaikkojen käyttäjiltä ja aikuisia pyydettiin tarvittaessa täyttämään kysely lasten puolesta. Kyselyyn saatiin sen aukioloaikana 356 vastausta.

5.1 Tietoa vastaajista

Vastaajista 228 henkilö ilmoitti mihin ikäryhmään he kuuluvat. Heistä valtaosa oli 19–65-vuotiaita aikuisia (170 henkilöä), lapsia ja nuoria kyselyyn vastasi 55 henkilöä ja yli 65-vuotiaista kolme henkilöä. Suurin osa aikuisista kertoi käyvänsä leikkipaikoilla lapsen huoltajan roolissa 136 henkilöä. Kahdeksan henkilöä käy leikkipaikoilla työnsä puolesta.

Kaavio 2: Leikkipaikkakysely, vastaajien ikäjakauma.

Kyselyssä tiedusteltiin myös missä kaupunginosassa kyselyn vastaaja asuu, mikäli hän asuu Riihimäellä. Eniten vastauksia saatiin Hirsimäestä (21 kpl), Vahteristosta (15 kpl) ja Patastenmäestä (14 kpl). Vähiten vastauksia saapui Jokikylästä, Kaunolasta ja Punkantienristeyksen alueelta

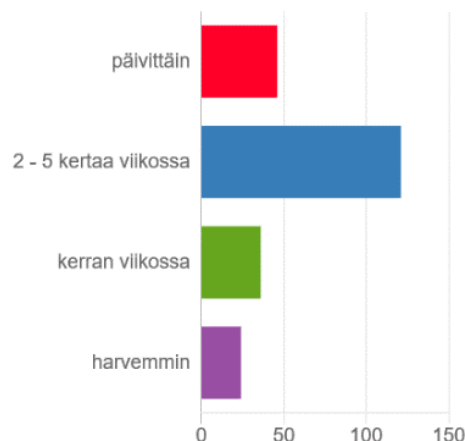
(1 kpl kustakin) ja vastauksia jäi saamatta Vantaan, Kuulojan, Merkoksen, Sammaliston ja Heralan kaupunginosista. Muista kaupunginosista vastauksia annettiin 2–12 kpl.

5.2 Leikkipaikkojen käyttöaste

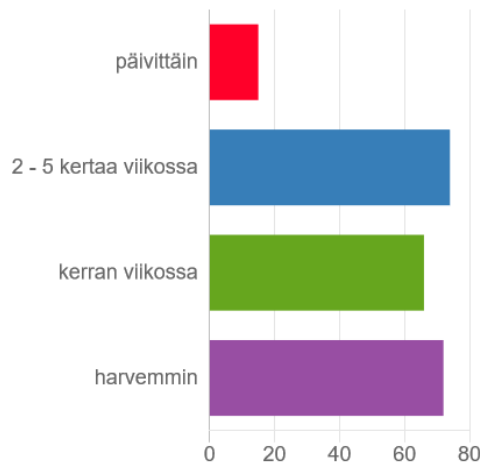
Kyselyssä tiedusteltiin leikkipaikoilla käynteihin liittyen, miten usein vastaaja käy leikkipaikoilla kesäisin (toukokuu – syyskuu) ja talvisin (lokakuu – huhtikuu) sekä millä leikkipaikoilla vastaaja käy useimmin, toiseksi useimmin ja kolmanneksi useimmin.

Kesäisin (227 vastausta) leikkipaikoilla käydään tyypillisesti 2–5 kertaa viikossa (121 vastausta). Kun tämän lisäksi leikkipaikoilla käy kesäisin vastaajista päivittäin 46 henkilöä, voidaan todeta, että lähes 74 % vastaajista vierailee leikkipaikoilla kesäkauden aikana 2–7 kertaa viikossa.

Talvisin leikkipaikoilla vastasi vierailevansa päivittäin 15 henkilöä, kun taas vierailut 2–5 kertaa viikossa, kerran viikossa tai harvemmin jakautuvat tasaisemmin 66 ja 74 käynnin välillä.

Kaavio 3: Leikkipaikkakysely, käynnit leikkipaikoilla kesäisin.

Kaavio 4: Leikkipaikkakysely, käynnit leikkipaikoilla talvisin.

Kysyttäessä millä leikkipaikalla vastaaja vierailee useimmin, saatiin karttamerkintöjä 343 kappaletta. Selvästi eniten merkintöjä oli annettu Jukka Jalosen puiston leikkipaikalle (44 kpl), toiseksi eniten Hirsimäen puiston leikkipaikalle (19 kpl) ja kolmanneksi eniten Pohjankorvenpuiston leikkipaikalle (16 kpl). Lähes saman määrän merkintöjä Pohjankorvenpuiston leikkipaikan kanssa saivat Itsenäisyydenpuiston leikkipaikka (15 kpl) ja Perhospuiston leikkipaikka (15 kpl). Karttamerkinnöistä 17 kappaletta ei voitu kohdistaa puistoissa tai julkisilla paikoilla sijaitseville leikkipaikoille.

Toiseksi useimmin (285 karttamerkintää) vastaajat kertoivat käyvänsä Jukka Jalosen puiston leikkipaikalla (52 kpl), Itsenäisyydenpuiston leikkipaikalla (26 kpl) ja Pohjankorven leikkipaikalla (21 kpl). Kolmanneksi useimmin (254 karttamerkintää) vastaajat kertoivat vierailevansa puolestaan Jukka Jalosen puiston leikkipaikalla (44 kpl),

Itsenäisyydenpuiston leikkipaikalla (26 kpl) ja Messupuiston leikkipaikalla (16 kpl).

Leikkipaikoillakäyntikertoihin liittyvistä vastauksista päätellen suosituin leikkipuisto Riihimäellä on Jukka Jalosen puiston leikkipaikka. Kun eri leikkipaikoilla käyntien kertoja tarkastellaan suoraviivaisesti laskemalla kaikki maininnat yhteen (käynnit useimmin, toiseksi useimmin ja kolmanneksi useimmin), on käyntikertoja:

- eniten Jukka Jalosen puiston leikkipaikalla (140 kpl tai 16,93 %)
- toiseksi eniten Itsenäisyydenpuiston leikkipaikalla (69 kpl tai 8,34 %)
- kolmanneksi eniten Pohjankorvenpuiston leikkipaikalla (46 kpl tai 5,56 %)
- neljänneksi eniten Messupuiston leikkipaikalla (39 kpl tai 4,72 %)

Muilla leikkipaikoilla vastaavia mainintoja oli yhteensä 28–2 kappaletta/leikkipaikka. Neljä vähiten mainintoja saanutta leikkipuistoa olivat Vainionpuiston leikkipaikka ja Tellervonpuiston leikkipaikka (molemmat 2 kpl tai 0,24 %) sekä Tattipuisto (3 kpl tai 0,36 %) ja Rajalanpuiston leikkipaikka (4 kpl tai 0,48 %). Leikkipaikoilla käyntien yhteismäärä on esitetty kartalla liitteessä 17.

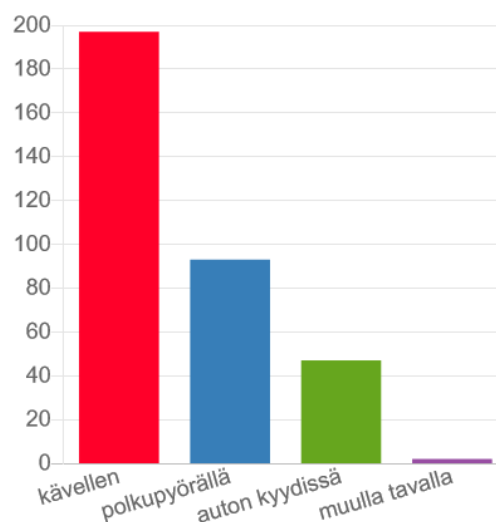
Kuva 31: Leikkipaikkakysely, käynnit leikkipaikoilla, yhteensä. (kartta: Riihimäen kaupunki, kantakartta). Liite 17.

Kyselyssä annetut vastaukset käyntikerroista eri leikkipaikoilla ovat suuntaa antavia. Niiden perusteella voidaan kuitenkin päätellä millä leikkipaikoilla käyttöaste on suurin ja miten käynnit leikkipaikoilla jakautuvat vuoden aikana. Voidaan myös päätellä, että yhteensä eniten mainintoja käynneistä saaneet leikkipaikat ovat suurimman kulutuksen alaisina. Näin ollen on odotettavissa, että kyseenomaiset leikkipaikat vaativat kulumisen kannalta enemmän kunnossapitoa ja niillä saattaa olla tarvetta perusparannukselle keskimääräistä useammin.

5.3 Etäisyys lähimmälle leikkipaikalle ja niille kulkeminen

Leikkipaikkakyselyn vastausten perusteella valtaosa leikkipaikkojen käyttäjistä kokee asuinpaikkaansa lähimmän leikkipaikan sijaitsevan sopivan matkan etäisyydellä (95,32 %). Annetuista 299 vastauksesta 14 vastaajaa ei pitänyt matkaa lähimmälle leikkipaikalle sopivana.

Leikkipaikoille kuljetaan tyypillisimmin kävellen. Kysymykseen leikkipaikalle kulkemisen tavasta vastanneista (yhteensä 339 vastausta) 197 vastasi kävelevänsä leikkipaikalle. Polkupyörällä leikkipaikalle kulkee yleensä vastaajista 93 henkilöä, auton kyydissä 47 ja muulla tavoin kaksi henkilöä.

Kaavio 5: Leikkipaikkakysely, kulkeminen lähimmälle leikkipaikalle.

Kyselyyn vastanneilta tiedusteltiin myös kokevatko he kulkemisen leikkipaikalle turvalliseksi. Kysymykseen saatiin 298 vastausta, joista 255 (85,57 %) vastasi "kyllä" ja 43 (14,43 %) vastasi "ei". Mikäli vastaus oli "ei", vastaajan oli mahdollisuus kertoa, miksi kokee reitin lähimmälle leikkipaikalle turvattomaksi. Suurin osa (noin 85 %) annetuista syistä liittyi

liikenteeseen ja liikennejärjestelyihin, kuten ajoneuvojen liian suuriin nopeuksiin tai piittaamattomuuteen sekä esimerkiksi vilkkaan tien ylitykseen ja suojatien, liikennevalojen tai kevyenliikenteenväylän puuttumiseen. Mainintoja saivat myös päihteet (päihteiden käyttäjiä leikkipaikan lähetyvillä tai matkalla leikkipaikalle) ja huono näkyvyys (suureksi kasvanut kasvillisuus/ pensaat).

5.4 Pidetyimmät ja vähiten pidetyt leikkipaikat

Leikkipaikkakyselyssä tiedusteltiin, mikä leikkipaikka on vastaajien mielestä mieluisin ja mikä vähiten mieluisa leikkipaikka. Vastaajilla oli myös mahdollisuus tarkentaa, miksi kyseenomainen leikkipaikka on hänelle mieluisin tai vähiten mieluisa.

Kysymykseen leikkipaikasta, josta vastaaja pitää eniten, saatiin 179 karttamerkintää. Pidetyimmät leikkipaikat saivat 1–66 merkintää/ leikkipaikka. Pidetyimmäksi leikkipaikaksi nousivat:

- Jukka Jalosen puiston leikkipaikka (66 karttamerkintää)
- Pohjankorvenpuiston leikkipaikka (23 karttamerkintää)
- Itsenäisyydenpuiston leikkipaikka (11 karttamerkintää)
- Messupuiston leikkipaikka (10 karttamerkintää)

Kokonaan ilman karttamerkintöjä jäivät Ilomäentien lenkin, Impivaaranpuiston, Josefiinanpuiston, Kantakadun, Marjatanpuiston, Rajalanpuiston, Saunapuiston, Tellervonpuiston, Töyrypuiston, Veljestenpuiston ja Viertolantien leikkipaikat.

Avoimissa vastauksissa (171 vastausta, joista 17 tyhjiä) siihen, miksi vastaaja pitää leikkipaikasta eniten, viitattiin selvästi useimmin

monipuoliseen tekemiseen tai välineisiin (69 mainintaa). Seuraavaksi eniten mainintoja saivat:

- viittaukset viihtyisään luontoon, maisemaan tai ympäristöön (22 mainintaa)
- viittaukset leikkipaikan kokoon (tilaa leikkiä, leikkipaikka on avara tai muuta vastaavaa, 21 mainintaa)
- viittaukset eri-ikäisten lasten ja nuorten huomioimisesta välinevalinnoissa (20 mainintaa)

Kaikkiaan vastauksissa oli kirjattuna 345 erillistä syytä leikkipaikasta pitämiselle. Avoimista vastauksista voi vetää johtopäätöksenä, että monipuolisen leikin, tekemisen ja oleskelun mahdollisuus eri-ikäisille vetoaa leikkipaikkojen käyttäjiin, ja että leikkipaikka on kokonaisuus, jonka viihtyvyyteen vaikuttaa paitsi itse leikkivälineet, myös leikkipaikan ja sitä ympäröivän alueen viihtyisyys.

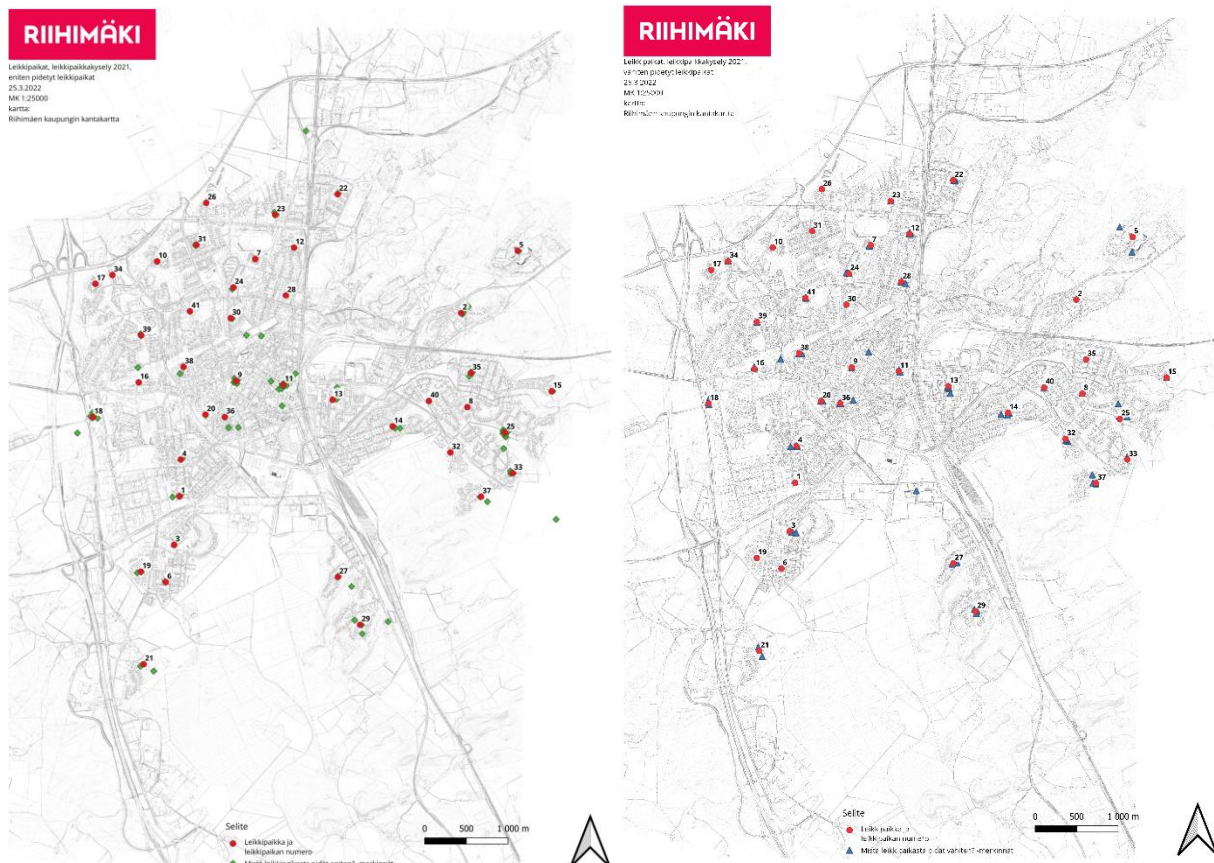
Kysymykseen leikkipaikasta, josta vastaaja pitää vähinten, saatiin 118 karttamerkintää. Eniten karttamerkintöjä tehtiin:

- Panimopuiston leikkipaikan kohdalle (17 karttamerkintää),
- Karlskogan leikkipuiston kohdalle (11 karttamerkintää)
- Kantakadun leikkipaikan kohdalle (8 karttamerkintää)

Muiden vähiten pidettyjen leikkipaikkojen kohdalla karttamerkintöjä oli 1–5 kappaletta. Karttamerkintää ilman jäivät Antinpuiston, Atrapuiston, Josefiinanpuiston, Marjatanpuiston, Myllypuiston, Rajalanpuiston, Sirppitien, Suojalanpuiston, Toukolanpuiston ja Härkätien leikkipaikat.

Syinä sille, miksi vastaaja pitää leikkipaikasta vähiten annettiin 99 avointa vastausta, joista 13 oli tyhjiä. Yhdessä vastuksessa saatettiin mainita

useampi asia, jolloin eri syitä kirjattiin 154 kappaletta. Eniten mainintoja sai epäviihtyisyyteen liittyvät asiat, kuten ahtaus tai pienuus, tylsyys tai ankeus, epäviihtyisyys ja varjopaikan puuttuminen. Toiseksi useimmin syyksi oli annettu epäsiisteys, jolla viitattiin roskaisuuteen, suttaisuuteen, töhryihin ja yleiseen epäsiisteeseen. Myös eläinten jätökset ja espanjansiruetanat mainittiin tässä kohtaa syinä. Kolmanneksi useimmin oli annettu mainintoja leikkivälineisiin liittyen (21 kappaletta), joista 12 mainintaa viittasi leikkivälineiden vähäisyyteen tai ”ankeuteen”, ja neljä kiipeilymahdollisuuksien puutteeseen tai huonouteen. Loput maininnat viittasivat eri leikkivälineiden puuttumiseen tai puutteeseen sen ominaisuudessa. Muita avoimissa vastauksissa annettuja syitä sille, miksi leikkipaikasta pidetään vähiten, olivat turvattomuudentunne, uudistamistarve, eri ikäryhmien huomioitta jättäminen ja kunnossapidolliset puutteet. Tämänkin kysymyksen vastauksista voi päätellä, että leikkivälineiden monipuolisuus ja niissä eri-ikäisten lasten ja nuorten huomioiminen koetaan tärkeäksi, samoin kuin leikkipaikan huomioiminen kokonaisuutena ympäristöineen: viihtyvyyteen vaikuttaa leikkipaikan yleisilme, muun muassa koettu siisteyden, turvallisuuden ja tilantuntu sekä välineiden kunto.

Kuva 32 ja 33: Leikkipaikkakysely, eniten pidetyt leikkipaikat ja vähiten pidetyt leikkipaikat (kartta: Riihimäen kaupunki, kantakartta). Liitteet 18 ja 19.

Kun verrataan niitä leikkipaikkoja, joille ei annettu yhtään karttamerkintää eniten pidettyinä leikkipaikkoina ja jotka saivat merkinnän vähiten pidettynä leikkipaikkana, löytyy molemmista Ilomäentien lenkin, Impivaaranpuiston, Kantakadun, Saunapuiston, Tellervonpuiston, Töyrypuiston, Veljestenpuiston ja Viertolantien leikkipaikat.

Vaikka Panimopuiston leikkipaikka sai kyselyssä eniten merkintöjä vähiten pidetyimpänä leikkipaikkana, se sai kuitenkin yhden merkinnän myös pidetyimpänä leikkipaikkana. Samoin Karskogan leikkipaikasta piti eniten kolme vastaajaa, vaikka se oli toisena vähiten pidettyjen leikkipaikkojen

listalla. Kantakadun leikkipaikka jäi ilman karttamerkintöjä pidetyimpänä leikkipaikkana ja kahdeksan karttamerkintää vähiten pidettynä.

Kun verrataan eniten ja vähiten pidettyjä leikkipaikkoja sekä käyntikertojen (käynnit useimmin, toiseksi useimmin ja kolmanneksi useimmin) yhteismäärää, havaitaan että Hirsimäen, Karlskogin ja Panimopuiston leikkipaikat ovat vähiten pidettyjä, mutta niillä käyntien yhteismäärä on keskimääräistä korkeampi.

Vastaavasti Veljestenpuiston ja Impivaaranpuiston leikkipaikoilla käyntien yhteismäärä on keskimääräistä suurempi, vaikka niiden kohdalle ei ole tehty karttamerkintöjä pidetyimpinä leikkipaikkana ja vähiten pidettynä leikkipaikkana molemmat olivat saaneet yhden merkinnän. Voidaan päätellä, että edellä mainituilla leikkipaikoilla on melko paljon käyttöä siitä huolimatta, että niistä pidetään vähiten tai suhtautuminen niihin on neutraalia.

5.5 Tekeminen leikkipaikoilla

Leikkipaikkakyselyssä tiedusteltiin myös mitä leikkipaikoilla on kiva tehdä (monivalinta) sekä mitä muuta leikkipaikoilla on kiva tehdä (vapaamuotoinen vastaus).

Monivalintakysymykseen saatiin yhteensä 1787 valintaa, joiden perusteella kolme suosituinta tekemisen muotoa ovat keinuminen (11,98 %), kiipeily (10,63 %) ja liukumäessä liukuminen (10,41 %).

Kaavio 6: Vastaukset leikkipaikkakyselyn kysymykseen ”Mitä kaikkea leikkipaikoilla on kiva tehdä?” (monivalinta)

Vapaamuotoiseen vastaukseen annettiin 91 vastausta ja niissä mainittiin 50 erilaista tekemistä. Eniten mainintoja sai eväiden syöminen (19 mainintaa). Oleskeluun viittaavia mainintoja oli 7 kappaletta (esimerkiksi oleskella, hengaila, seurata ympäristöä), erilaisiin leikkivälineisiin viittaavia mainintoja oli 9 kappaletta (leikkiä autossa/ helikopterissa/ laivassa, jeeppiautot, hyppiä trampoliinilla, vaijeri-/ köysiliuku), sosiaaliseen kanssakäymiseen viittaavia mainintoja oli 5 kappaletta (esimerkiksi viettää aikaa perheenä, seurustella samalla toisen aikuisten kanssa, tavata ystäviä, leikkiä lapsen kanssa). Vastauksissa viitattiin myös talviaktiviteetteihin (mäenlasku, luistelu: 4 kpl) ja luontoon (metsäisen lähimaaston tutkiminen, luonnossa liikkuminen, luonto ja vehreys: 4 kpl), seurapeleihin ja -leikkeihin (4 kpl), kuntoiluun (3 kpl) sekä vessojen tarpeeseen (3 kpl). Lisäksi vastaajat antoivat 20 mainintaa muusta

tekemisestä leikkipaikalla, kuten pyöriminen, pomppiminen, kivillä hyppiminen ja kiipeily, keinuminen, skuuttaaminen, autoratojen rakentaminen ja mielikuvituksen käyttäminen.

Ennalta oli odotettavissa, että vastauksissa viitataan erilaiseen leikkimiseen ja pelaamiseen leikkivälineissä tai muutoin leikkipaikalla. Avoimissa vastauksissa painottui kuitenkin yksittäisenä asiana selvästi eväiden syöminen. Lisäksi oleskeluun ja sosiaaliseen kanssakäymiseen liittyviä viittauksia oli useita. Huomionarvoista ovat myös maininnat wc-tiloista ja ulkokuntoilumahdollisuudesta.

5.6 Leikkipaikkatarve

Kyselyyn vastaajilta toivottiin karttamerkintöjä myös siitä, missä heidän mielestään tulisi olla leikkipaikka. Merkintöjen määrän perusteella (209 kpl) leikkipaikkaa kaivataan moneen eri paikkaan. Merkintöjen sijainneissa oli suuri hajonta ja monet niistä olivat yksittäismerkintöjä. Muutamia alueita karttamerkintöjen perusteella voidaan kuitenkin määritellä, kun kyseenomaiselle alueelle oli tehty useampia merkintöjä. Karttamerkintöjä oli tehty seuraavasti:

Eniten karttamerkintöjä oli tehty Kokko – Huhtimo – Taipale alueelle (20 kpl). Seuraavaksi eniten merkintöjä oli annettu Uimalanpuisto ja Urheilupuiston alueelle. Palomiehenpuiston ja Lounaspuiston alueille sekä Kirkkopuisto – Rautatienpuisto – Kaupunginmuseo –alueelle oli tehty 11 merkintää kullekin kolmelle alueelle. Kastanjapuisto – Jokipuisto sekä Patastenmäen Kisapuisto olivat saaneet molemmat seitsemän merkintää. Eri puolille Peltosaarta ja Hämeenaukio – Kauppatori –alueelle oli tehty kullekin kuusi merkintää ja Liikuntapuiston – Kosteikkopuiston alueelle viisi sekä Teutonpuistoon neljä merkintää.

Karttamerkinnöistä voi päätellä, että kyselyn vastaajat kaipaavat leikkipaikkoja puistojen alueelle sekä kaupungin keskusta-alueelle, mutta toisaalta myös esimerkiksi liikuntapalveluiden läheisyyteen. Asuinalueille tehtyjä, useamman merkinnän ryhmittymiä oli Kokko – Huhtimo – Taipaleen, Peltosaaren ja Patastenmäen alueilla. Patastenmäen länsiosiin ja Uhkolansuon kuntopolun alueelle tehtyt merkinnät ovat siinä mielessä huomionarvoisia, että Patastenmäen puukoulun toiminnan päätyttyä asukkaiden tähän asti hyödyntämä koulun leikkipaikka tulee poistumaan tulevaisuudessa. Kokko – Huhtimo – Taipale –alueelle on puolestaan rakentumassa uusi asuinalue ja nykyisessä leikkipaikkaverkostossa kyseenomaisella alueella on havaittavissa katvealue, joten oli odotettavissa, että alueelle annettiin useita merkintöjä.

Taulukko 5: Karttamerkinnät leikkipaikkakyselyn kysymykseen: Missä pitäisi olla leikkipaikka?

Merkinnät	Alue
20	Kokko - Huhtimo-Taipale
17	Uimalanpuisto - Urheilupuisto
11	Palomiehenpuisto
11	Kirkkokuisto - Rautatienpuisto - Kaupunginmuseo (Kirkkokuisto 2, museon piha 3, Rautatienpuisto 8)
11	Lounaspuisto
7	Kastanjapuisto - Jokipuisto
7	Patastenmäki/ Kisapuiston leikkipaikan kohdilla
6	Hämeenaukio - Kauppatori (kauppatorilla 3, Hämeenaukiolla 1 ja näiden välisessä puistossa 2)
6	Peltosaari (eri osissa)
5	Liikuntapuisto (+ Kosteikkokuisto/ Aalborgin huvipuisto)
4	Teutonpuisto (Laaksokatu - Kontiontie välillä)
3	Vanhainkodintien ja Peräläntien välisellä alueella
3	Granitinaukio
2	Szolnokinpuisto
2	Luotilinjan puisto
2	Merkoksen alueella
2	Kolmiokuisto 2
2	Piikinmäki
2	Paloheimonkadun, Torikadun ja Etelän viertotien välinen hiekkakenttä
2	Latupuisto (Länsitie - Kirjauksentie - Saartie välisellä alueella)
2	Kiskonmaja
4	Patastenmäki (Patastenmäentien länsipään - Patastenmäen puukoulu - Uhkolansuon kuntopolun/ Vahteristontien p-alue)

5.7 Mitä muuta on mielessäsi?

Kyselyn lopuksi tiedusteltiin mitä muuta vastaajilla on mielessä leikkipaikkoihin liittyen. Tähän kysymykseen saatiin 167 vapaamuotoista vastausta, joista neljässä ei ollut sisältöä. Vastauksissa nousi esiin monia erilaisia asioita. Niissä annettiin ideoita, positiivista ja rakentavaa palautetta, esitettiin toiveita ja kerrottiin kokemuksista. Tyypillisesti kussakin vastauksessa esitettiin useaan eri kategoriaan soveltuvia asioita. Esimerkiksi vastauksessa, jossa kerrotaan, ettei vaunujen tai pyörätuolin kanssa pysty turvahiekasta johtuen kulkemaan leikkipaikalla, voidaan vastaus luokitella sekä esteettömyyteen, saavutettavuuteen että leikkipaikkojen laadullisiin ominaisuuksiin kuuluvaksi.

Vastauksista pystyttiin erottelemaan 15 vastausluokkaa. Ne ovat: leikkipaikkaverkostoon ja määrään, talvileikkeihin, leikkivälineisiin, ulkokuntoiluvälineisiin, sosiaaliseen kanssakäymiseen, eri ikäryhmien tarpeisiin, esteettömyyteen, saavutettavuuteen, leikkipaikkapalveluihin, leikkipaikkojen ominaisuuksiin (koko, laatu, materiaalit, jne.), leikkipaikkojen rakentamiseen/ perusparannukseen tai teemoitteluun, turvallisuuteen/ turvattomuuteen, kunnossapidollisiin, muihin kalusteisiin/ varusteisiin/ välineisiin liittyvät kommentit sekä muut yleiset leikkipaikkoihin liittyvät kommentit.

Leikkivälineet kirvoittivat runsaasti kommentteja. Leikkivälinekohtaisia mainintoja annettiin eniten kiipeilytelineistä. Erityisesti toivottiin vaativampia sekä isommille lapsille tarkoitettuja kiipeilytelineitä. Myös leikkipaikkojen ominaisuuksiin liittyviä kommentteja saapui runsaasti. Näistä eniten mainintoja saivat varjon puuttuminen sekä toive leikkipaikkojen monipuolisuudesta, innovatiivisuudesta, keskinäisestä

erilaisuudesta ja houkuttelevuudesta. Edellisten lisäksi vastauksista nousi kasvillisuuden kaipuu (esimerkiksi varjoa tuovat puut, perhoskasvit), valaistuksen puutteet sekä haasteet turvasora-alueilla kulkemisen suhteen. Vastauksissa toivottiin myös yhtä isompaa, monipuolista leikkipaikkaa, mutta toisaalta todettiin, että edes pieni leikkipaikka joka alueella on tärkeä. Leikkipaikkojen määrää ja niiden kunnossapitoa kiiteltiin.

6 Leikkipaikat tulevaisuudessa

6.1 Kaupunkirakenne

Riihimäen kaupungissa asutus on maantieteellisesti hyvin keskittynyttä, sillä asukkaista 97,3 % asuu taajama-alueella³⁴. Riihimäen kaupungin tavoitteena on säilyttää jatkossakin tiivis sekä yhtenäinen kaupunkirakenne. Kaavoituksessa ja maankäytön kehittämisessä yhtenä painopistealueena ovat keskusta ja asemanseutu. Keskusta-asumisen vastapainoksi uutta pientaloasumista kaavoitetaan Kokon alueelle, eteläisille varuskunta-alueille sekä Herajoelle.³⁵

Huhtimonmäen uusi pientaloalue on rakentunut vuodesta 2020 alkaen. Alue muodostuu noin 30 omakotitalotontista ja kahdesta rivitalotontista. Vapaana olevia omakotitalotontteja on tarjolla myös Metsänkorven alueella ja uusia omakotitalotontteja on tulossa tarjolle Korttionmäen alueelle, Junttatien varrelle Räätykänmäkeen sekä Juurevantielle Juppalaan.

³⁴ Tilastokeskus. Taajama-aste 2019: Kuntien avainluvut muuttujina Alue 2020, Tiedot ja Vuosi. (luettu 30.7.2021)

³⁵ Kaavoituskatsaus 2021.

6.2 Väestöennusteet

Riihimäen kaupungin vuoden 2018 väestöprojektioiden mukaan kaupungin muuttoliikkeen profiili oli selvästi muuttunut vuonna 2017 verrattuna aikaväliin 2007–2017. Vuonna 2017 muuttovoittoa muodostui alle viisi vuotiaista lapsista sekä 35–49-vuotiaista ja yli 70-vuotiaista aikuisista, kun vuosina 2007–2017 muuttovoitto oli muodostunut nuorista aikuisista ja lapsiperheistä.³⁶

Kaupungin väestöennuste päivitettiin vuoden 2021. Vuosille 2020–2040 laaditussa väestöennusteessa kaupungin väestönkasvua on tarkasteltu neljän eri näkymän kannalta: nollakasvun, maltillisen 0,2 % kasvun, merkittävän 0,5 % kasvun ja väestön supistumisen kannalta. Riihimäen väestöennustetta tarkastellaan tässä ohjelmassa maltillisen kasvun eli 0,2 % keskimääräisen kasvuvauhdin näkökulmasta. Väestön maltillisen kasvuennusteen mukaan Riihimäen väestömäärä olisi vuonna 2040 noin 29600 henkilöä.³⁷

Maltillisen kasvun ennusteen (0,2 %) mukaan alle 15-vuotiaiden lasten määrä laskee koko 2020-luvun. 2030-luvulla laskun nähdään tasaantuvan tai jopa kasvavan kohtuullisesti. 0–6-vuotiaiden lasten määrän odotetaan lähtevän tarkastelujaksolla nousuun 2020-luvun puolivälissä ja jatkavan hienoista kasvua vuoteen 2040 saakka. Väestön 7–12-vuotiaiden määrän ennustetaan laskevan voimakkaasti noin 2030 asti, jonka jälkeen ikäryhmän lasten määrän odotetaan nousevan tarkastelujakson loppuun saakka. Seuraavissa ikäryhmissä, 13–15-vuotiaat ja 16–19-vuotiaat, väestön määrä on niin ikään laskeva, ensimmäisessä 2030-luvun

³⁶ Riihimäen kaupunki. Kaupunkitutkimus TA, Seppo Laakso. Riihimäen väestökehitys ja uudet väestöprojektiot.

³⁷ Riihimäen kaupunki. Kaupunkitutkimus MDI. Riihimäen väestö- ja asuntotuotantoennuste, 2021.

alkuvuosiin ja jälkimmäisessä 2030-luvun loppuvuosiin saakka, jonka jälkeen ikäryhmiin kuuluvien lasten määrän ennustetaan kasvavan.³⁸

Väestöprojektoiden perusteella voidaan päätellä, että Riihimäen vuonna 2021 olemassa olevilla leikkipaikoilla tulee tulevaisuudessakin olemaan käyttäjiä. Mikäli väestömäärä kaupungissa vuonna 2040 saavuttaa 29600 henkilön määrän ja leikkipaikkojen määrä pysyy samana, nykyinen 700 henkilöä/ leikkipaikka muuttuu ja on tuolloin 722 henkilöä/ leikkipaikka.

Riihimäen kaupungin väestöennusteen 2020–2040 mukaan maltillisella väestönkasvun vauhdilla (0,2 %/ v) kokonaisväkimäärä olisi vuoteen 2030 mennessä kasvanut eniten kaupungin keskustan alueella, toiseksi Peltosaaren alueella ja kolmanneksi eniten Huhtimo – Taipale - Kokko - alueella. Muina kasvualueina väestöprojektiossa nähdään:

- Vankila – Variskunta -alue
- Herajoen alue
- Räätykänmäen – alue
- Suojala – Jussila – Kirjaus – alue
- Pohjois-Juppala³⁹

Kaupungin tonttimyynnin ja -tarjonnan sekä kaavoitusyksikön asemakaavoitustilanteen perusteella voidaan todeta vuonna 2021 uudis- ja täydennysrakentamisen toteutuvan tai olevan lähivuosina toteutumassa Huhtimo – Kokko – Taipale -alueella sekä Suokylä – Peltokylä – Jokikylä ja Peltosaaren alueella. Kaupungin kaavoitusyksikön mukaan uudis- ja

³⁸ Riihimäen kaupunki. Kaupunkitutkimus MDI. Riihimäen väestö- ja asuntotuotantoennuste, 2021.

³⁹ Riihimäen kaupunki. Kaupunkitutkimus MDI. Riihimäen väestö- ja asuntotuotantoennuste, 2021.

täydennysrakentamisen voidaan odottaa toteutuvan lähivuosina myös Korttionmäen, Varuskunnan ja Herajoen keskustan alueilla.⁴⁰

Saman kasvuennusteen (0,2 %) perusteella 0–15 –vuotiaiden lasten määrän odotetaan kaupungin keskusta-alueita lukuun ottamatta olevan pääosin laskeva. Suurimman laskun 0–15-vuotiaiden lasten määrässä ennustetaan saman skenaarion perusteella tapahtuvan seuraavilla alueilla:

- Siirtola – Apilisto
- Rajaportti – Kernaala
- Sipusaari – Juppala ok-alue
- Herajoki
- Kumela – Lemmenmäki
- Uhkola – Koivuranta
- Patastenmäki - Kumpula⁴¹

Leikkipaikkaverkoston kehittämistarpeita on perusteltua tarkastella väestöennusteen näkökulmasta mahdollisimman pitkältä ajanjaksolta, aluekohtaisesti ja suhteessa mahdollisiin muutoksiin lähialueilla.

6.3 Rakennettavat, perusparannettavat ja poistettavat leikkipaikat

Tässä ohjelmassa tarkastellaan leikkipaikkojen uudisrakentamis-, perusparannus- ja poistotarpeita leikkipaikkojen iän, kokonaisalueen arvioinnin, saavutettavuuden ja kesällä 2021 toteutetun leikkipaikkakyselyn tulosten perusteella.

⁴⁰ Riihimäen kaupunki, vt. kaavoituspäällikkö ja kaavasuunnittelija, 11.8.2021.

⁴¹ Riihimäen kaupunki. Kaupunkitutkimus MDI. Riihimäen väestö- ja asuntotuotantoennuste, 2021.

Nykyisin olemassa olevista Riihimäen kaupungin puistoissa ja yleisillä alueilla sijaitsevien leikkipaikkojen rakennusvuodesta voi päätellä, että uusia leikkipaikkoja olisi kaupungissa rakennettu eniten 1970-, 1980- ja 1990-luvuilla (1970: 9 kpl, 1980: 9 kpl, 1990: 8 kpl). Vanhempia leikkipuistoja on edelleen olemassa neljä kappaletta, joista 1960-luvulla rakennettuja on kaksi ja 1930-luvulla rakennettuja kaksi kappaletta. 2000-luvulla kaupunkiin rakennettiin viisi uutta leikkipaikkaa ja seuraavan vuosikymmenen aikana kuusi uutta leikkipaikkaa.

Viimeisen viiden vuoden aikana (2017–2021) kaupunki on perusparantanut seitsemän leikkipaikkaa ja kahdeksannen perusparannus on alkanut kesällä 2021. Uusia leikkipaikkoja ei ole rakennettu vuoden 2016 jälkeen. Viimeisimmän viiden vuoden jakson aikana on poistettu käytöstä kaksi leikkipaikkaa, joista yksi on suunniteltu rakennettavaksi uudelleen. Olemassa olevilta leikkipaikoilta on myös poistettu yksittäisiä leikkivälineitä turvallisuussyistä.

Olemassa olevat leikkipaikat ryhmiteltiin kolmeen ryhmään niiden viimeisimmän perusparannusvuoden tai mikäli leikkipaikkaa ei ole vielä perusparannettu, rakentamisvuoden perusteella. Leikkipaikoista 14 on rakennettu tai saneerattu alle kymmenen vuotta sitten, 13 kappaletta on rakennettu tai saneerattu 10–14 vuotta sitten ja 14 kappaletta on rakennettu tai saneerattu vähintään 15 vuotta sitten.

Taulukko 6: Leikkipaikat ryhmiteltynä rakennusvuoden tai viimeisimmän saneerausvuoden perusteella (tilanne kesäkuussa 2021).

Rakentamisesta tai viimeisimmästä saneerauksesta 15 vuotta tai enemmän	Rakentamisesta tai viimeisimmästä saneerauksesta 10–14 vuotta	Rakentamisesta tai viimeisimmästä saneerauksesta alle 10 vuotta
Hirsimäenpuiston lp	Antinpuiston lp	Huuhkajapuiston lp
Itsenäisyydenpuiston lp	Atrapuiston lp	Impivaaranpuiston lp
Josefiinanpuiston lp	Emännänkujan lp	Jukka Jalosen puiston lp
Kisapuiston lp	Ilomäentien lenkin lp	Karlskogan lp
Lehtolantien puiston lp	Kantakadun lp	Messupuiston lp
Panimopuiston lp	Lehtikuusipuiston lp	Myllypuiston lp
Perhospuiston lp	Marjatanpuiston lp	Parmalanpuiston lp
Rajalanpuiston lp	Pellavapuiston lp	Pohjankorvenpuiston lp
Saunapuiston lp	Piilipuiston lp	Sammalpuiston lp
Savottapuiston lp	Sirppitien lp	Suojalanpuiston lp
Tellervonpuiston lp	Teeripuiston lp	Toukolanpuiston lp
Töyrypuiston lp	Viertolantien lp	Vahteriston lp
Vainionpuiston lp		Vehmaspuiston lp
Härkätien lp		Veljestenpuiston lp
		Tattipuiston lp

Kun leikkipaikkojen tilannetta tarkastellaan suhteutettuna leikkivälineiden noin 15 vuoden elinkaareen voidaan edellä esitetystä päätellä, että leikkipaikoista 14 osalle on kertynyt merkittävä korjausvelka. Näistä kymmenen leikkipaikan ikä on yli 20 vuotta tai jopa yli 30 vuotta, ja neljän leikkipaikan ikä on 15–20 vuotta. Erityisesti yli 20 vuotta vanhempien leikkipaikkojen perusparannuksella on kiire.

Kahdentoista leikkipaikan ikä rakentamisesta tai viimeisimmästä perusparannuksesta on 10–14 vuotta ja 15 leikkipaikkaa on alle kymmenen vuotta vanhoja.

Kaavamaisesti laskettuna 14 vanhimman leikkipaikan perusparannuksen toteuttaminen vaatii noin viisi – seitsemän vuotta, olettaen että leikkipaikkojen perusparannuksia pystytään budjetin rajoissa toteuttamaan kaksi-kolme kappaletta vuodessa. Pienen

korttelileikkipaikan perusparannuksen kustannusarvio on noin 50 000 euroa vuoden 2021 hintatason mukaan, johon sisältyy lähinnä leikkivälineiden vaihto.⁴²

On tärkeää huomioida, että osassa leikkipaikkoja on tarve suurehkoille, järjestelmiäkin koskeville perusparannuksille (erityisesti valaistus), joiden myötä perusparannuskustannukset nousevat korkeiksi. Samoin kustannukset nousevat, kun perusparannus toteutetaan koko leikkipaikan aluekokonaisuutta koskevana sen sijaan, että perusparannuksessa keskityttäisiin yksinomaan leikkivälineiden vaihtamiseen.

Perusparannuskustannusten kohoamiseen on hyvä varautua myös perusparannuskierron odotettavissa olevasta nopeutumisesta johtuen. Yksittäisen leikkipaikan käyttäjämäärä tulee kasvamaan täydentyvän kaupunkirakenteen myötä varsinkin kaupunkikeskustan alueella, jossa leikkipaikkojen kävijämäärät ovat korkeimmat jo nykyisellään. Korkeat leikkipaikan kävijämäärät johtavat nopeampaan kulumiseen, mikä edellyttää nykytilanteeseen nähden nopeampaa perusparannuskiertoa. Korkeammasta kävijämäärästä johtuen myös kunnossapitoresurssien tarve tulee todennäköisesti nousemaan olemassa olevien leikkipaikkojen osalta. Kunnossapitoresurssien tarvetta tulee kasvattamaan myös uusien asuinalueiden rakentamisen ja täydennysrakentamisen seurauksena tapahtuva uusien leikkipaikkojen rakentaminen, sillä leikkipaikkojen määrän noustessa kunnossapitoresursseja tarvitaan enemmän. Myös perusparannuksen ja rakentamisen jälkeinen, muutaman vuoden kestävä kasvillisuuden intensiivinen hoito nostaa kunnossapitoresurssien tarvetta.

⁴² Riihimäen kaupunki, vs. kaupunginpuutarhuri, 24.8.2021.

6.3.1 Perusparannettavat leikkipaikat

Leikkipaikkojen kuntoon vaikuttaa olennaisesti niiden käyttöaste ja kunnossapidon määrä. Toisin sanoen, vaikka leikkivälineiden laskennalliseksi käyttöiän katsotaan olevan 15 (- 20) vuotta, ei voida vetää suoria johtopäätöksiä leikkipaikan perusparannustarpeesta pelkästään leikkipaikan iän perusteella. Edellä olevan leikkipaikan ikään perustuvan ryhmittelyn pohjalta voidaan kuitenkin saada viitteellistä tietoa tulevista perusparannustarpeista. Tällä perusteella leikkipaikan perusparannustarve on suuri, mikäli sen rakentamisesta tai viimeisestä perusparannuksesta on vähintään viisitoista vuotta.

Tulevia, jo päätettyjä leikkipaikkojen perusparannettavia vuodelle 2021 ja 2022 on viisi kappaletta. Vuoden 2021 perusparannuskohde on Perhospuiston leikkipaikka ja se toteutetaan syksyllä 2021. Vuoden 2022 perusparannuskohteiksi on esitetty:

- Itsenäisyydenpuiston leikkipaikkaa
- Panimopuiston leikkipaikkaa
- Saunapuiston leikkipaikkaa
- Kisapuiston leikkipaikkaa

Kisapuiston leikkipaikka luokitellaan perusparannuskohteeksi, vaikka käytännössä kyseessä on sen rakentaminen uudelleen, sillä nykyisellään Kisapuiston leikkipaikka on ilman leikkivälineitä. Itsenäisyydenpuiston leikkipaikan perusparannus on tarkoitus toteuttaa puistoalueen perusparannuksen yhteydessä.

Perusparannustarvetta on tarkasteltu tämän ohjelmaan selvitystyössä muun muassa seuraavien tekijöiden perusteella:

- leikkipaikan ikä (rakennusvuosi tai viimeisin perusparannus)
- silmämääräisesti havaittu leikkipaikan leikkivälineiden, varusteiden ja kalusteiden sekä kasvillisuuden ja sidottujen/ sitomattomien pintojen kunto
- valaistus- sekä paahde- ja varjo-olosuhteet
- yleinen ilme, viihtyisyys, aluekokonaisuus sekä palvelutaso

Lisäksi on tarkasteltu leikkipaikan käyttöastetta ja suhdetta leikkipaikkaverkostoon ja verrattu leikkipaikkakyselyn tuloksia edellä mainittuihin havaintoihin.

Erityistä huomiota vaativia leikkipaikkoja ovat:

- Panimopuiston leikkipaikka
- Hirsimäenpuiston leikkipaikka
- Kantakadun leikkipaikka
- Karlskogan leikkipaikka

Kaikilla neljällä edellä mainitulla leikkipaikalla haasteena ovat töhryt.

Lisäksi osassa edellä mainituista leikkipaikoista on havaittavissa leikkivälineisiin kohdistunutta ilkivaltaa ja tarvetta kehittää valaistusta.

Valaistuksen parantaminen ei kokonaan estä töhrimistä ja ilkivaltaa, mutta ehkäisee sitä. Karlskogan leikkipaikan viimeisimmästä

perusparannuksesta on alle kymmenen vuotta aikaa, mutta leikkipaikalla

on paljon käyttäjiä ja sitä rasittaa ilkivalta. Sekä Panimopuiston että

Hirsimäenpuiston leikkipaikkojen viimeisimmästä perusparannuksesta on

yli 20 vuotta, Kantakadun leikkipaikan viimeisimmästä

perusparannuksesta on 14 vuotta. Leikkipaikkakyselyn tulosten

perusteella Kantakadun leikkipaikalla on vähemmän käyntikertoja kuin kolmella muulla edellä mainitulla leikkipaikalla, mutta suhteessa käyntikertoihin, siihen kohdistuu runsaasti ilkivaltaa. Kantakadun ja Karlskogan leikkipaikoilla on oma valaistus, mutta se vaikuttaa havaintojen perusteella heikonlaiselta (vuodenajasta johtuen valaistusolosuhteita ei voitu varmistaa leikkipaikkakäyntien aikana). Hirsimäenpuiston ja Panimopuiston leikkipaikoilla ei ole omaa valaistusta. Panimopuiston leikkipaikan osalta perusparannus on jo päätetty toteuttaa vuonna 2022, jolloin myös valaistusolosuhteet parantunevat. Panimopuiston leikkipaikka kohdennetaan jatkossa yli kaksitoistavuotiaalle lapsille. Tätä tukee leikkipaikan sijainti ammattikoulun ja ammattikorkeakoulun välisellä puistoalueella.

Kuva 34–39: Esimerkkejä ilkivallasta ja rikkoumista (vasemmalta oikealle, ylhäältä alas), Kantakadun, Karlskogan (kuvat 35–36), Panimopuiston, Hirsimäenpuiston (kuvat 38 ja 39) leikkipaikat. (kuvat Mia Oraviita)

Hirsimäenpuiston, Kantakadun ja Karlskogan leikkipaikoilla tulisi toteuttaa perusparannus leikkipaikkaohjelman ensimmäisen kauden aikana. Karlskogan leikkipaikan perusparannuksen tarkemmassa ajoittamisessa tulee huomioida Peltosaaren alueelle ja sen asemakaavaan kohdistuvien muutosten aikataulu.

Savottapuiston leikkipaikan viimeisimmästä perusparannuksesta on 15 vuotta. Korttionmäen asuinalueen laajetessa lähivuosina, on perusteltua kohentaa Savottapuiston leikkipaikkaa sekä mahdollisuuksien mukaan samalla laajentaa ja monipuolistaa sen palveluja.

Rajalanpuiston leikkipaikka on rakennettu 18 vuotta sitten. Kyseenomaisen leikkipaikan käyttöaste ei havainnoinnin eikä leikkipaikkakyselyn perusteella ole korkea, mutta se on ikänsä ja muun muassa välineiden, järjestelmien ja kalusteiden kannalta uudistamisen tarpeessa.

Piilipuiston leikkipaikan viimeisimmästä perusparannuksesta ja Teeripuiston leikkipaikan rakentamisesta on 13 vuotta. Molemmat ovat kunnossapidon ansiosta melko hyvässä kunnossa, mutta koska niillä on havainnoinnin ja leikkipaikkakyselyn vastausten perusteella kohtuullisen paljon käyttöä, kohteiden perusparannus on ajankohtaista ohjelmakauden 2022–2030 aikana.

Lehtolantien leikkipaikan käyttö on samoilla perusteilla vähäisempää, mutta leikkipaikka on iältään vanhempi, siltä puuttuu varjostus ja sen viihtyisyyttä on syytä parantaa.

Viertolantien, Marjatanpuiston, Emännänkujan ja Lehtikuusipuiston leikkipaikat ovat saavuttaneet 12 vuoden iän rakentamisesta tai viimeisimmästä perusparannuksesta ja leikkivälineissä on nähtävissä kunnostuksesta huolimatta kuluneisuutta. Viertolantienpuiston leikkipaikkaa ympäröivät näyttävät männyt, jotka varjostavat aluetta. Marjatanpuiston leikkipaikka on melko hyvässä kunnossa ja sitä on huoltomaalattu viimeksi kesällä 2021. Uusi perusparannus tulee kuitenkin ajankohtaiseksi leikkipaikkaohjelman ensimmäisen kauden aikana. Marjatanpuiston leikkipaikan hienoinen laajentamista ja palvelujen monipuolistamista (viereiselle hiekkakentälle) on perusteltua harkita, jotta asuinalueen leikkipaikkapalvelut saadaan paremmin turvattua.

Lehtikuusipuiston leikkipaikalla ei leikkipaikkakyselyn tulosten perusteella ole kovin suuri käyttöaste, mutta kohteessa tehdyn havainnoinnin perusteella leikkipaikka kuitenkin on ahkerassa käytössä. Lehtikuusipuiston perusparannuksen yhteydessä olisi suotavaa erottaa leikkialue selvemmin viereisestä kevyenliikenteenväylästä.

Emännänkujan leikkipaikka on melko hyvässä kunnossa, vaikka normaalia kuluneisuutta onkin havaittavissa ja se on perusparannettu viimeksi 12 vuotta sitten.

Härkätien leikkipaikka Vasikkahaassa on perusparannettu viimeksi 23 vuotta sitten. Leikkipaikka on kunnossapidolla ja korjauksilla saatu pidettyä melko hyvässä kunnossa, mutta se on aika uudistaa.

Perusparannuksen yhteydessä tulisi vakavasti harkita kyseenomaisen leikkipaikan siirtoa. Nykyinen sijainti on rauhallinen ja suojaisa, mutta koko asuinalueen kannalta sen saavutettavuutta on tarpeen parantaa. Käyttäjäkunnan kannalta paremmaksi, uudeksi sijainniksi on esitetty

Hännintien varrella, asemakaavassa leikkikentäksi määriteltyä aluetta, jolla leikkipaikalle olisi hyvin tilaa ja joka sijaintina olisi paremmin esillä ja saavutettavissa.

Töyrypuiston leikkipaikan perusparannus on ajankohtaista ensimmäisen ohjelmakauden aikana, sillä Panimopuiston leikkipaikka kohdennetaan perusparannuksen myötä yli 12-vuotiaille lapsille. Tällöin alle 12-vuotiaiden ja erityisesti 0–2-vuotiaiden sekä 3–6-vuotiaiden lasten osalta leikkipaikkaverkostoon muodostuisi katvealue. Töyrypuiston leikkipaikan varusteina ovat hiekkalaatikko ja kaksi jousikeinua. Perusparannuksen yhteydessä varustetasoa tulisi parantaa nuorimmille ikäryhmille soveltuvilla liukumäellä ja keinuilla, mikäli se leikkipaikan aluerajojen puitteissa on mahdollista.

Yleisesti perusparannusten yhteydessä tulisi kiinnittää huomiota siihen, että leikkipaikoilta löytyisi myös varjopaikkoja ja että valaistus olisi asianmukainen. Lisäksi sosiaalisen kanssakäymisen, kuten oleskelun ja eväiden syönnin paremmin mahdollistavien kalusteiden lisäämistä valikoituihin leikkipaikkoihin tulisi harkita. Leikkipaikkojen viihtyisyys ja yleisilme kohentuisivat paitsi parantamalla valaistusta ja oleskelumahdollisuuksia sekä lisäämällä varjopaikkoja, myös monipuolistamalla ja/ tai päivittämällä istutuksia sekä kunnostamalla sitomattomia pintoja.

Kaikkiaan leikkipaikkaohjelman ensimmäisen kauden aikana toteutettaviksi suunniteltuja tai ehdotettuja perusparannuskohteita on 25 kappaletta. Tällöin leikkipaikkojen perusparannus toteutettaisiin kolmessa kohteessa joka vuosi, jonka arvioidaan vaativan 200 000 euron vuosittaisen investointirahoituksen. Alla esitetyssä taulukossa kymmenen

ensimmäisen kohteen perusparannustarve on kaikkein kiireellisin, muiden leikkipaikkojen käytettävyyttä pystytään tarvittaessa jatkamaan kunnossapidolla ja korjauksin vielä muutaman vuoden.

Taulukko 7: Perusparannettavat leikkipaikat ja perusparannusjärjestys, ohjelmakausi 2022–2030 ja 0–12-vuotiaiden määrä 300 metrin vyöhykemäisellä vaikutusalueella.
Lähde: Riihimäen kaupungin väestötiedot. Lähde: Riihimäen kaupungin väestötiedot.

Perusparannus- järjestys	Leikkipaikan nimi	Leikkipaikkaluokitus	Lapset 0–12-vuotta / 300 m vyöhyke (2021)
	Perusparannettavat leikkipaikat 2022–2030		
1	Itsenäisyydenpuiston leikkipaikka	alueleikkipaikka	46
2	Kisapuiston leikkipaikka	korttelileikkipaikka	35
3	Panimopuiston leikkipaikka	korttelileikkipaikka	30
4	Saunapuiston leikkipaikka	korttelileikkipaikka	50
5	Hirsimäenpuiston leikkipaikka	korttelileikkipaikka	74
6	Töyrypuiston leikkipaikka	korttelileikkipaikka	30
7	Kantakadun leikkipaikka	korttelileikkipaikka	31
8	Rajalanpuiston leikkipaikka	korttelileikkipaikka	12
9	Karlskogan leikkipaikka	korttelileikkipaikka	75
10	Savottapuiston leikkipaikka	korttelileikkipaikka	48
11	Härkätien leikkipaikka	korttelileikkipaikka	57
12	Marjatanpuiston leikkipaikka	korttelileikkipaikka	20
13	Lehtolantien puiston leikkipaikka	korttelileikkipaikka	35
14	Piilipuiston leikkipaikka	korttelileikkipaikka	41
15	Teeripuiston leikkipaikka	korttelileikkipaikka	33
16	Pellavapuiston leikkipaikka	korttelileikkipaikka	44
17	Antinpuiston leikkipaikka	korttelileikkipaikka	42
18	Viertolantien leikkipaikka	korttelileikkipaikka	52
19	Lehtikuusipuiston leikkipaikka	korttelileikkipaikka	41
20	Jukka Jalosen puiston leikkipaikka	alueleikkipaikka	42
21	Atrapuiston leikkipaikka	korttelileikkipaikka	30
22	Emännänkujan leikkipaikka	korttelileikkipaikka	70
23	Josefiinanpuiston leikkipaikka	korttelileikkipaikka	26
24	Sirppitien leikkipaikka	korttelileikkipaikka	29
25	Messupuiston leikkipaikka	korttelileikkipaikka	10

Edellä määriteltyä perusparannusjärjestystä on syytä arvioida uudelleen, mikäli esimerkiksi leikkivälineiden tai leikkipaikan turvallisuudessa,

leikkipaikkojen käyttöasteessa, ilkvallan määrässä ja vakavuudessa havaitaan heikentäviä muutoksia tai leikkipaikkapalveluja, tai –verkostoa on syytä muuttaa olosuhteiden muuttuessa.

6.3.2 Rakennettavat leikkipaikat

Rakennustiedon ulkoleikkipaikkoja koskevassa ohjekortissa (RT 89-10966) määritellään lähipuistojen leikkialueiden ja asuntoaluekohtaisten virkistysalueiden leikkipaikkojen pinta-ala ja leikkialueiden sijainnin enimmäisetäisyys. Ohjeen mukaan lähipuiston leikkialueen tulisi sijaita enintään 150 metrin etäisyydellä asunnosta ja asuntoaluekohtaisten leikkipaikkojen enintään 500 metrin etäisyydellä asunnosta. Ohjekortti määrittää myös muun muassa leikkipaikan pinta-alatarvetta suhteessa asuinkerrosalaan.⁴³ Ohjeen määrittelemiä enimmäisetäisyyksiä ja mitoitusta saattaa olla haastavaa noudattaa vallitsevassa kuntatalouden tilassa, jossa resurssit leikkipaikkojen rakentamista ja perusparannusta sekä kunnossapitoa varten ovat rajalliset.

Leikkipaikkakyselyssä saatujen vastausten perusteella voidaan päätellä, että valtaosa Riihimäen leikkipaikkojen käyttäjistä on hyvin tyytyväisiä lähimmän leikkipaikan sijaintiin. Tällä perusteella lienee perusteltua tehdä johtopäätös, että kuntalaiset kokevat kaupungissa noudatetun 300 metrin vyöhykemäisen vaikutusalueen sopivaksi leikkipaikan saavutettavuuden kannalta. Nykyisten leikkipaikkojen 300 metrin vyöhykemäisen vaikutusalueiden alueella asuu yhteensä noin 63 % Riihimäen 0–12-vuotiaista lapsista (1.1. 2008–7.4.2021 syntyneet).⁴⁴

⁴³ Rakennustieto, RT-kortti 89–10966, Ulkoleikkipaikat.

⁴⁴ Riihimäen kaupungin väestötiedot.

Vuoden 2021 tilanteen ja heat map-analyysin pohjalta voidaan päätellä, että 0–12-vuotiaiden lasten määrä tulee säilymään lähivuosinakin suurimpana Peltosaarella, sillä analyysin mukaan alueella on selvästi eniten niin 0–2-vuotiaita kuin 3–6 – ja 7–12-vuotiaita. Muita alueita, joilla heat map -analyysin perusteella voidaan odottaa 0–12-vuotiaiden määrän pysyvän muita alueita korkeammalla ovat: Ilomäki – Sipusaari, Uramo, Hirsimäki ja Räätykänmäki. 0–12-vuotiaiden lasten keskittymiä edellä mainituilla alueilla selittää suurelta osin alueen vallitseva rakennustyyppi. Kaupungin uusilla asuinalueilla, kuten Kokko – Huhtimo, ikäryhmän lasten määrä jäi niin pieneksi, etteivät heat map-analyysit tuottaneet niille merkittäviä keskittymiä. Merkittävimmät keskittymät muodostuivat pääsääntöisesti olemassa oleville, tiheästi asutuille asuinalueille (liite 1–4).

Heat map -analyysin, leikkipaikkojen 300 metrin vyöhykemäisten vaikutusalueiden ja 0–12-vuotiaiden asuinpaikkojen keskinäisen vertailun perusteella leikkipaikkaverkoston kattavuudessa on huomattavampia aukkoja lähinnä Hirsimäen pohjois- ja länsiosassa sekä Kokko – Huhtimo - alueella.

Uusia leikkipaikkoja ei ole suunniteltu rakennettavaksi vuonna 2021. Vuonna 2022 on päätetty rakentaa yksi uusi leikkipaikka, Piikinmäen leikkipiste, joka palvelee Peltokylä – Jokikylä -alueen tarpeita. Vuoden 2023 uudisrakennuskohteeksi on suunniteltu Huhtimonmäkeen rakennettavaa Kanervapuiston leikkipaikkaa, joka tulee vastaamaan leikkipaikkatarpeita Huhtimossa ja osin Kokon -alueella. Piikinmäen ja Kanervapuiston leikkipaikat tulevat täydentämään olemassa olevaa leikkipaikkaverkostoa ja poistavat kaksi tässä ohjelmassa todettua verkoston katvealuetta.

Mikäli vaikutusalueetarkastelussa pitäydytään jatkossakin 300 metrin vyöhykkeessä, uusien leikkipaikkojen rakentaminen on odotettavissa ainakin Jokikylään, Varuskunnan alueelle, Herajoen keskustan alueelle sekä mahdollisesti Peltosaareen, Kosteikkopuisto – Aalborgin huvipuisto – alueelle sekä Kokon alueelle seuraavan 10–20 vuoden aikana. Oletettu uuden leikkipaikan tarkka rakentamisajankohta riippuu muun muassa kaavaprosessin sekä alueiden kehittymisen edistymisestä. Jokikylään, Kosteikkopuiston – Aalborgin huvipuiston –alueelle, Herajoelle ja Varuskunnan alueelle on valmisteilla asemakaava, jonka myötä asuntorakentamisen ja väestömäärän odotetaan kasvavan uusien asuinalueiden rakentumisen seurauksena. Myös Peltosaaren alueen uudistumisen ja täydentämisen myötä muodostunee lisää asuntorakentamista, jolloin saavutettavuuden turvaamiseksi uusien leikkipaikkojen rakentaminen tai jo olemassa olevan leikkipaikan (Karlskoga) siirtäminen ja uudelleenrakentaminen tullee ajankohtaiseksi.

Riihimäelle on ehdotettu perhepuiston rakentamista. Perhepuistolla viitataan lasten ja aikuisten yhteiseen ulkoiluun, liikkumiseen ja yhdessäoloon tarkoitettuun leikkikenttä tai –puistomaiseen alueeseen. Perhepuistot ovat tyypillisesti pinta-alaltaan laajoja ja ne tarjoavat palveluja monipuolisia palveluja eri-ikäisille käyttäjille. Puiston alueella saattaa olla leikki- ja liikuntamahdollisuuksien lisäksi esimerkiksi kahvilapalvelu ja yleisövässat. Perhepuistoissa järjestetään myös erilaisia tapahtumia. Perhepuiston tulisi sijaita alueella, jolla sille ja sen palveluille on tilaa ja joka on helposti saavutettavissa eri kulkutavoilla.

Toive perhepuistosta tai muusta isommasta leikkipuistosta nousi esille myös leikkipaikkakyselyssä. Kyselyn vastauksissa toivottiin yhdessä vapaamuotoisessa palautteessa nimenomaan perhepuistoa ja

yhdessätoista toivottiin yhtä isompaa, koko perheen puistoa tai kehoitettiin ottamaan mallia muiden kaupunkien olemassa olevista perhepuistoista (esimerkiksi Launeen perhepuisto, Lahti). Lisäksi viidessä vapaamuotoisessa vastauksessa toivottiin liikennepuistoa, joka joissakin kaupungeissa on sijoitettu perhepuiston yhteyteen.

Mikäli Riihimäelle päätetään rakentaa perhepuisto, sen sijaintia tulisi tarkastella huolella niin saavutettavuuden kuin palvelujen sijoittumisen kannalta. Puiston tulisi olla helposti saavutettavissa niin jalkaisin kuin ajoneuvoin tai joukkoliikenteen palveluin. Monipuolisen palvelutarjonnan mahdollistamiseksi perhepuisto edellyttää sijoituspaikaltaan riittävästi maapinta-alaa paitsi leikki-, peli- ja oleskelutoiminnoille, myös mahdollisille esiintymistiloille, ajoneuvojen paikoitukselle sekä ravitsemus- ja saniteettipalveluille. Toisaalta, muissa kuin perhepuiston ydinpalveluissa kannattaa huomioida yhteistyön mahdollisuus potentiaalisen sijoituspaikan ja lähialueella jo toimivien yritysten ja organisaatioiden kanssa. Leikkipaikkaohjelmaan liittyvien selvitysten pohjalta perhepuiston mahdolliseksi sijainniksi on aiheellista tutkia lähemmin Messupuiston, Keskusurheilupuiston – Latupuiston sekä Peltosaaren liikuntapuiston aluetta.⁴⁵

Taulukko 8: Rakennettavat leikkipaikat, ohjelmakausi 2022–2030.

Leikkipaikan nimi	Leikkipaikkaluokitus
Rakennettavat leikkipaikat 2022–2030	
Piikinmäen leikkipaikka (2022)	leikkipiste
Kanervapuiston leikkipaikka (2023)	kortteli leikkipaikka

⁴⁵ Riihimäen urheilupuisto on Museoviraston inventoima valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009).

6.3.3 Poistettavat leikkipaikat

Riihimäen leikkipaikkaverkosto on kattava ja leikkipaikkojen määrän suhde kokonaisväestöön on hyvä. Verkoston tarkastelussa havaittiin, että 300 metrin vyöhykkeellä leikkipaikkojen vaikutusalueiden kesken muodostuu merkittävämpi päällekkäisyys Marjatanpuiston ja Tellervonpuiston leikkipaikkojen sekä Panimopuiston ja Töyrypuiston leikkipaikkojen välillä. Näistä Tellervonpuiston leikkipaikka sijaitsee Tellervonpolun pihakadun alueella, kun taas Marjatanpuiston leikkipaikka sijaitsee puistoalueella. Panimopuiston ja Töyrypuiston leikkipaikat sijaitsevat molemmat puistoalueella.

Leikkipaikkaverkoston päällekkäisyyksien poistamiseksi on edellä mainituista leikkipaikoista perusteltua poistaa käytöstä Tellervonpuiston leikkipaikka. Käytöstä poistamista puoltaa vaikutusalueiden päällekkäisyyden lisäksi turvallisuusnäkökulma sekä odotettavissa olevat muutokset kaupungin väestömäärässä, ikärakenteessa ja asuntorakentamisessa. Myös leikkipaikan kokonaiskunto ja ikä sekä leikkipaikkakyselystä saadut tulokset (esimerkiksi kävijämäärä, kuinka pidetty leikkipaikka on), puoltavat kyseenomaisen leikkipaikan poistamista verkostosta. Tellervonpuiston leikkipaikan lähin korvaava leikkipaikka sijaitsee enintään noin 500 metrin etäisyydellä. Panimopuiston ja Töyrypuiston leikkipaikkojen vaikutusalueiden päällekkäisyys tulee käsitellyksi kyseenomaisten leikkipaikkojen kohdentamisella eri ikäryhmille.

Vainionpuiston leikkipaikan palvelutaso vastaa leikkipisteen tasoa. Se sijaitsee vaikutusalueeltaan hyvällä paikalla, mutta saatetaan mieltää kuuluvaksi ympäröivien rakennusten piha-alueeseen. Leikkipaikkakyselyn

palautteen perusteella Vainionpuiston leikkipaikkaa ei mielletä yleiseksi leikkipaikaksi ja sen käyttöaste on hyvin vähäinen. Huomioiden myös kyseenomaisen leikkipaikan iän ja leikkivälineen kunnon sekä sen, että puiston kokonaispinta-ala ei salli sen leikkipaikan laajentamista, on sen poistaminen leikkipaikkaverkostosta perusteltua. Vainionpuiston leikkipaikan poistaminen muodostaa katvealueen verkoston kattavuuteen, mutta toisaalta sen nykyinen palvelutaso ei rikastuta leikkipaikkaverkoston palvelutarjontaa. Mikäli Vainionpuiston leikkipaikka poistetaan, eikä korvaavaa uutta leikkipaikkaa rakenneta, etäisyydeksi kuudelle Vainionpuistoa lähimpänä sijaitseviin leikkipaikkoihin muodostuu enintään noin 500–600 metriä. Mikäli Vainionpuiston tilalle katsotaan tarpeelliseksi rakentaa korvaava leikkipaikka, sen sijainniksi voisi harkita esimerkiksi Latupuistoa Saarikadun, Laaksokadun ja Päivöläntien välisellä alueella.

Kuva 40: Vainionpuiston leikkipaikka. (kuva Mia Oraviita)
Ilomäentien lenkin leikkipaikka täyttää korttelileikkipaikan vähimmäispalvelutason. Se on suojaista ja suurten puiden ympäröimä.

Paikalla tehtyjen havaintojen ja leikkipaikkakyselyn tulosten perusteella leikkipaikan käyttöaste on kuitenkin hyvin vähäinen ja se saatetaan Vainionpuiston leikkipaikan tapaan mieltää kuuluvaksi ympäröivien rakennusten piha-alueeseen. Ilomäentien lenkin leikkipaikka-alueen ympäristörakenteet, kuten sitomattomat ja kasvillisuus pinnat tulisi kunnostaa. Huomioiden leikkipaikan käyttöasteen, sijainnin, kunnostustarpeen ja iän, on perusteltua luopua Ilomäentien lenkin leikkipaikasta ja panostaa sitä ympäröiviin leikkipaikkoihin. Mikäli alueelle harkitaan korvaavan leikkipaikan rakentamista, tulisi sen sijoitusta pohtia esimerkiksi Ravipuiston kaakon puoleiseen kulmaan. Kaupungin väestöennusteen 2020–2040 mukaan väestön odotetaan kasvavan Pohjois-Juppalan ja Suojala – Jussila – Kirjaus -alueella.⁴⁶ Alueelle suunniteltu uusi asuntorakentaminen ei sijoitu Ilomäentien lenkin leikkipaikan 300 metrin vyöhykkeen vaikutusalueelle.

Ilomäentien lenkin leikkipaikka sijaitsee maakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuurialueen rajauksen sisällä (Ilomäen tyypitalot).⁴⁷

Taulukko 9: Poistettavat leikkipaikat, ohjelmakausi 2022–2030 ja 0–12-vuotiaiden määrä/ 300 metrin vyöhykemäinen vaikutusalue. Lähde: Riihimäen kaupungin väestötiedot.

Leikkipaikan nimi	Leikkipaikkaluokitus	Lapset 0–12-vuotta / 300 m vyöhyke (2021)
Poistettavat leikkipaikat 2022–2030		
Vainionpuiston leikkipaikka	korttelileikkipaikka	51
Ilomäentie lenkin leikkipaikka	korttelileikkipaikka	37
Tellervonpuiston leikkipaikka	korttelileikkipaikka	22

⁴⁶ Riihimäen kaupunki. Kaupunkitutkimus MDI. Riihimäen väestö- ja asuntotuotantoennuste, 2021.

⁴⁷ Riihimäen kaupunki. Riihimäen rakennetut kulttuuriympäristöt, 2020.

Leikkipaikkaverkostosta poistettavan leikkipaikan alue tulee maisemoida osaksi siihen liittyvää aluetta. Tämä huomioidaan leikkipaikan poistamisen kustannuksissa.

Kuva 41: Riihimäen kaupunki, leikkipaikoilla tehtävät toimenpiteet ohjelmakaudella 2022–2030. Liite 20.

6.4 Muut leikkipaikoilla tehtävät toimenpiteet

Uusien leikkipaikkojen rakentamisen ja olemassa olevien leikkipaikkojen perusparannuksen myötä osa leikkipaikoista on tarkoitus kohdentaa

tietyille ikäryhmälle. Kohdentamisella on tarkoitus profiloida ja teemoittaa leikkipaikkoja, monipuolistaa palvelutarjontaa ja muun muassa huomioida paremmin aiemmin vähäisemmälle huomiolle jääneet käyttäjäryhmät. Olemassa olevien leikkipaikkojen osalta teemoittelu ja profilointi toteutetaan perusparannusten yhteydessä. Profiloinnin myötä alueleikkipaikat tulevat tarjoamaan laajat, usealle eri ikäryhmälle suunnatut palvelut. Suurin osa korttelileikkipaikoista puolestaan tarjoaa edelleen vähintään perustasoksi määritellyn palvelutason leikkipaikkapalvelut, mutta niitä kohdennetaan myös erityisille käyttäjäryhmille, kuten 12-vuotta täyttäneille ja sitä vanhemmille lapsille tai 0–2-vuotiaille ja 3–6-vuotiaille lapsille. Teemoittelua ja kohdentamista toteutetaan myös leikkipisteissä.

Leikkipaikkakyselyn perusteella leikkipaikoille tai niiden läheisyyteen kaivataan eväidensyönnin paremmin mahdollistavia kalusteita, lyhyenä pidettävää pikniknurmikenttää tai -aluetta, lisää varjostusta sekä parempaa valaistusta. Piknik-kalusteiden lisäämistä leikkipaikoille tai niiden läheisyyteen on aihetta tarkastella lähemmin. Mikäli piknik-kalusteita lisätään, tulee harkita kannattaako niitä lisätä varsinaisille leikkipaikoille, vaiko niiden yhteydessä olevien hiekkakenttien ja nurmialueiden reunoille tai puistoalueen puolelle. Koska roskaaminen on nykyisellään haasteena osalla leikkipaikoista ja piknik-kalusteiden lisääminen itse leikkipaikalle saattaa pahentaa tilannetta. Kalusteiden sijoittaminen hieman kauemmas leikkipaikasta saattaisi sen sijaan jopa vähentää roskaamista itse leikkipaikalla. Toisaalta tulee myös huomioida, onko aihetta parantaa jätehuoltoa.

Leikkipaikoilla on aiemmin kokeiltu varjostuksen lisäämistä esimerkiksi varjostuskankaan asentamisella hiekkalaatikon päälle. Varjostuskankaat

ovat kuitenkin kohdanneet ilkivaltaa, joten ne on poistettu käytöstä. Varjostusta voidaan lisätä esimerkiksi puuistutuksilla tai kiinteällä pergolarakenteella. Puuistutuksen kasvamisessa tehokkaaksi varjostajaksi menee vuosia ja kunnossapidon kannalta leikkialueen keskellä sijaitseva puuistutus on haasteellinen, koska se saattaa haitata huoltokoneilla liikkumista leikkikentän alueella. Lisäksi erityisesti lehtipuut tuottavat runsaasti orgaanista jätettä, joka vaikeuttaa kunnossapitoa varsinkin leikkivälineiden turva-alustojen alueella. Orgaaninen jäte ei kuitenkaan muodostu yhtä suureksi ongelmaksi, mikäli turva-alustana käytetään turvahaketta.

Kasvillisuuden roolina leikkipaikoilla on muun muassa rajata, suojata, varjostaa ja lisätä viihtyisyyttä. Istutusten lisääminen Riihimäen leikkipaikoille tai niihin läheisesti liittyville alueille ei ole välttämätöntä, mutta perusparannuksen yhteydessä tulee tutkia voisiko istutuksia lisätä tai ryhmitellä uudelleen edellä mainituista syistä, tai korostamaan leikkipaikalle ominaista luonnetta tai teemaa, sekä lisäämään leikkipaikan aluekokonaisuuden viihtyisyyttä. Olemassa olevissa pensas- ja puuistutuksissa on vain vähäisesti täydennettävää.

Nurmialueiden leikkuussa tulee harkita uudenlaista lähestymistapaa ainakin osalla nurmialueista. Puistossa sijaitsevan leikkipaikan läheisyydessä kasvavan nurmikentän leikkaamista voisi esimerkiksi vyöhykkeistää. Vyöhykkeistämällä tarkoitetaan, että nurmikasvillisuus pidetään leikkaamalla lyhyenä osassa nurmialuetta ja toisaalla sen annetaan kasvaa. Nurmialueita voi leikata lyhyeksi esimerkiksi niin, että niistä muodostuu peli- ja juoksentelemisalueita, piknik -alueita tai korkeammaksi kasvavan nurmikasvillisuuden lomassa luikertelevia käytäviä. Korkeammaksi kasvavia vyöhykkeitä voidaan jättää esimerkiksi

puiden alle, jolloin vähennettäisiin samalla puiden rungon vahingoittumisriskiä (siimaus, nurmikonleikkuu) kunnossapitotoimien seurauksena. Korkeammaksi kasvavia vyöhykkeitä voisi kehittää esimerkiksi niin sanotuiksi pörriäisniityiksi.

Osalle leikkipaikoista on aiheellista kehittää erityinen teema tai korostaa sen jo olemassa olevaa luonnetta. Tämä voidaan saavuttaa leikkivälinevalikoimalla, kalusteiden tyylillä, väri- ja materiaalivalinnoilla sekä esimerkiksi kasvivalinnoilla. Teeman valinnassa on hyvä ottaa huomioon leikkipaikan sijainti ja sitä ympäröivä maisema sekä paikan historia.

7 Pohdintaa

Puistoissa ja yleisillä alueilla sijaitsevien leikkipaikkojen verkoston kattavuus ja saavutettavuus ovat nykyisessä tilanteessa Riihimäellä hyviä, siitä huolimatta, että kaupungin alueella sijaitsee merkittäviä liikenteellisiä ja maantieteellisiä esteitä (valtatie, kantatie, rautatie, Vantaajoki). Riihimäelle on syntymässä ja suunnitteilla uusia asuinalueita, joiden osalta nykyistä leikkipaikkaverkostoa on tarve tulevana vuosina täydentää rakentamalla uusia leikkipaikkoja. Samaan aikaan käyttöaste tulee vähenemään toisilla, jo olemassa olevien asuinalueiden leikkipaikoilla, alueen asukkaiden ikäjakauman muutosten johdosta ja lisääntymään täydentyvän asuntorakentamisen alueilla. Vaikka asuinalueen ikäjakauman muuttuessa lasten määrä vähenee, voi leikkipaikalle olla edelleen käyttöä isovanhempien ja lapsenlasten sekä mahdolliset perhepäivähoitajien toimesta.

Asutuksen määrän kasvamisen myötä tulee varautua mahdollisten uusien alueleikkipaikkojen rakentamiseen tai olemassa olevan korttelileikkipaikan

muuttamiseen alueleikkipaikaksi sekä mahdollisiin leikkipaikkojen poistamiseen leikkipaikkaverkostosta. Toisaalta leikkipaikkaverkostoa lienee tarpeen arvioida myös sen kannalta, onko leikkipaikan vaikutusalueen oltava sama kerrostalovaltaisella ja pientalovaltaisella alueella, mikäli taloyhtiön pihalla sijaitsee asukkaiden käyttöön tarkoitettu leikkipaikka. Läheinen yhteistyö kaupungin eri toimijoiden kesken on tärkeää leikkipaikkaverkoston ja leikkipaikkapalvelujen kehittämisen kannalta ja yhteistyötä onkin viime vuosina lisätty. Yhteistyön kautta voidaan saavuttaa parannuksia muun muassa eri toimijoiden palveluissa ja aikaansaada taloudellisia säästöjä.

Mahdollisen perhepuiston perustamista Riihimäelle selvitetään. Perhepuiston saavutettavuuden ja sen palvelujen luonteen kannalta on olennaista harkita tarkoin, mikä mahdollisen perhepuiston sijainti tulisi olemaan. Perhepuiston perustamisen ja sen sijainnin valinnan tueksi tulee tehdä tarkempia selvityksiä sijaintivaihtoehtoista ja muun muassa saavutettavuuden, melu-, tuuli- ja paahdeolosuhteiden sekä alueen palvelujen osalta. Leikkipaikkaohjelmaa varten tehtyjen selvitysten ja leikkipaikkakyselyn perusteella, perhepuiston sijoitusta esimerkiksi Messupuiston tai Urheilupuiston – Latupuiston alueelle tulisi pohtia muun muassa edellä mainittujen lisäselvitysten valossa.⁴⁸

Tulevaisuuden leikkipaikkaverkostoa ajatellen huomioitavana ovat myös mahdolliset toimintansa lopettavien koulujen ja päiväkotien leikkipaikat. Pystytäänkö näitä leikkipaikkoja ottamaan käyttöön ja muuttamaan yleisten alueiden leikkipaikoiksi?

⁴⁸ Riihimäen urheilupuisto on Museoviraston inventoima valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009).

Kaupunkirakenteen täydennysrakentaminen tulee vaikuttamaan leikkipaikkaverkostoon, leikkipaikkojen palveluihin ja niiden kunnossapitoon. Korkeamman asukastiheyden myötä leikkipaikkojen käyttäjämäärät lisääntynevät, jonka seurauksena suosituimpien leikkipaikkojen kunnostus- ja korjaustarve sekä perusparannuskierto tulee nopeutumaan. Käyttäjämäärän lisääntyminen saattaa myös lisätä painetta monipuolistaa muun muassa yksittäisen leikkipaikan välinevalikoimaa.

Nykyisellään leikkipaikoilla esiintyvä ilkivalta, erityisesti töhriminen, paitsi kuluttaa puistopalvelujen resursseja, heikentää leikkipaikkojen viihtyisyyttä ja käyttäjien turvallisuudentunnetta. Leikkipaikkojen perusparannusten yhteydessä tuleekin kiinnittää erityistä huomiota valaistukseen, jonka avulla pystytään jossakin määrin vähentämään ilkivaltaa ja toisaalta pidentämään leikkipaikkojen käytettävyyttä syys- ja talvikaudella. Myös leikkipaikkakyselyn vastauksissa annettiin palautetta valaistuksen puutteista.

Riihimäen puistopalveluissa on ollut tapana hyödyntää perusparannuksen alta poistettavia yksittäisiä, hyväkuntoisia leikkivälineitä tarvittaessa muilla leikkipaikoilla: niillä voidaan korvata muiden leikkipaikkojen mahdollisesti huonompikuntoisia leikkivälineitä. Asentamalla niitä muille leikkipaikoille, voidaan myös mahdollisesti monipuolistaa olemassa olevien leikkipaikkojen välineistöä. Tämä on taloudelliselta, mutta myös kestävän kehityksen kannalta edullinen periaate tulevaisuudessakin. Samasta syystä on kokonaisedullista jatkaa leikkipaikkojen hyvää kunnossapitoa, jolloin leikkipaikan ja sen välineiden, kalusteiden, varusteiden ja järjestelmien elinkaarta pystytään pidentämään.

Kestävän kehityksen kannalta harkinnanarvoista on myös siirtyminen leikkipaikkojen turva-alustana suurelta osin käytetyn turvasoran sijaan turvahakkeeseen, aina kun se leikkipaikan ympäristön huomioiden on soveltuvaa. Olisi aiheellista tutkia myös, parantaisiko turvahakkeen käyttö saavutettavuutta. Turvahake saattaa muodostaa kovemman pinnan kuin turvasora, jolloin lastenvaunujen työntäminen ja pyörätuolilla kulkeminen on helpompaa kuin turvasoralla. Lisäksi turvahake ei tiivisty samoin kuin turvasora, joka joudutaan tiivistymisen vuoksi ajoittain vaihtamaan. Turvakate ei myöskään kuluttaa leikkivälineiden astinpintoja niille kulkeutuessaan, toisin kuin turvasora. Kestävän kehityksenperiaatteiden mukaista toimintaa voidaan tukea myös valitsemalla leikkivälineitä, kalusteita ja varusteita, jotka ovat kestäviä ja korjattavissa, jotta niiden elinkaari olisi mahdollisimman pitkä.

Myös ilmasto ja sen muuttumisen seuraukset on hyvä huomioida niin leikkipaikkojen suunnittelussa kuin kunnossapidossa. Erityisesti sääilmiöiden äärevöityminen saattaa aiheuttaa enenevässä määrin haasteita, vaikkapa lyhyessä ajassa satavan suuren vesimäärän seurauksena. Tällaisen tapahtuman seurauksena hulevesi voi muodostaa leikkipaikkojen kunnossapitoon tai turvallisuuteen liittyviä haasteita, kuten tulvimista tai voimakkaan pintavalunnan seurauksena tapahtuvaa eroosiota. Toisaalta hulevesi ja niiden käsittelyyn liittyvät rakenteet voivat tarjota muun muassa leikin, oppisen ja yleisen viihtyisyyden näkökulmasta leikkipaikoille positiivisen, monipuolisuutta ja monimuotoisuutta lisäävän elementin.

Leikkipaikkojen yhteydessä sijaitsevien hiekkakenttien nykyistä käyttöä tulee selvittää lähemmin. Mikäli todetaan, että hiekkakentälle ei nykyisellään ole tarvetta, voisi kentälle tapauskohtaisesti harkita

varsinaisen leikkipaikan laajentamista tai esimerkiksi ulkokuntoilupaikan perustamista, oleskelupaikan rakentamista, kentän muuttamista erityisteemalla varustetuksi puistoksi puiston sisällä (esimerkiksi hortapuisto, aisti-, paahde- tai lahoppuutarha) tai niitä voisi hyödyntää pörräisniittyjen perustamisessa. Mahdollisuuksien mukaan voisi osaa kentistä kehittää entistä paremmin kori- tai lentopallon tai muuhun pelaamiseen soveltuvaksi.

Leikkipaikkaohjelman osana toteutettuun leikkipaikkakyselyyn saatiin vastauksia yli odotusten ja ne antoivat arvokasta tietoa leikkipaikoilla kävijöiden kokemuksista. Leikkipaikkaohjelman seuraavan päivityksen yhteydessä leikkipaikkakysely tulee tehdä uudelleen. Kyselyn uusinnassa saatavien vastusten perusteella nähdään muun muassa mahdolliset muutokset kävijöiden kokemuksissa ja kauden aikana tehtyihin, leikkipaikkoja ja leikkipaikkaverkostoa koskevista ratkaisuksista saadaan palautetta.

Leikkipaikkakyselyn vastauksista on havaittavissa leikkipaikkojen hienoinen siirtyminen kohtaamis- ja oleskelupaikaksi. Leikkipaikalle saavutaan tapaamaan tuttavien ja ystävien, sekä viettämään aikaa koko perheen voimin. Siellä leikitään, pelataan, syödään eväitä ja oleskellaan. Leikkipaikkojen odotetaan olevan varsinkin välineistöltään monipuolisia, teemoiltaan erilaisia, eri ikä- ja muut käyttäjäryhmät huomioivia ja niiden yhteyteen toivotaan ulkokuntoilualueita. Kysely tehtiin koronaviruspandemian aikana, mikä on saattanut vaikuttaa siihen, miten leikkipaikkoja käytetään, toisaalta suunta saattaa olla myös pysyvä. Tulevaisuuden leikkipaikkaverkoston ja yksittäisten leikkipaikkojen suunnittelussa edellä mainitun suuntauksen kehittymistä on aiheellista seurata.

Leikkipaikkakysely vastauksiin on saattanut koronaviruspandemian lisäksi vaikuttaa sen toteuttaminen kesällä 2021, joka oli ilmatieteenlaitoksen mukaan lämpimin vuoden 1937 jälkeen.⁴⁹ Huomionarvoista siis on, että kesän säätila on saattanut vaikuttaa siihen, että varjopaikkojen määrä leikkipaikoilla sai kyselyn vastauksissa huomiota. Kokonaiskuvan muodostaminen leikkipaikkojen varjopaikoista on silti tarpeen, kuten myös arvioida kuinka suuri tarve varjostuksella tulee olemaan tulevaisuudessa. Huomionarvoista on myös se, että Pohjoismaiset säteilyviranomaiset ovat antaneet yhteisen kannanoton, jossa he antavat suosituksia lapsia auringolta suojaavista toimenpiteistä ja jossa todetaan, että ”Varjopaikkoja tulee lisätä päiväkotien ja koulujen leikki- ja ulkoilualueilla, puistoissa ja virkistysalueilla”.⁵⁰

Niin uusien leikkipaikkojen rakentamisessa, kuin olemassa olevien perusparannuksessa ja kunnossapidossa, olennaisena tekijänä ovat resurssit. Toteutukset edellyttävät sekä taloudellisia, että henkilöresursseja ja esimerkiksi kunnossapidon resurssien vähentäminen olisi ristiriidassa leikkipaikkojen määrän kasvamisen ja niiden käytön lisääntymisen kanssa, mikäli leikkipaikkojen palvelutaso aiotaan säilyttää ja lakien, asetusten ja ohjeiden mukainen turvallisuus taata. Tämä on huomioitava tehtäessä päätöksiä, jotka vaikuttavat leikkipaikkoihin niin suoraan kuin välillisestikin.

⁴⁹ Keski-suomalainen. ”Kulunut kesä oli kuummin vuoden 1937 jälkeen, elokuussa oli kuitenkin vain yksi hellepäivä – loppuviikosta puhaltava pohjoistuuli saa muuttolinnot liikkeelle, 1.9.2021.

⁵⁰ Viherympäristöliitto. Pohjoismaisten säteilyviranomaisten yhteinen kannanotto.

Liitteet

Liite 1 taulukko, Riihimäki, leikkipaikat 2021

Liite 2 kartta, Riihimäki, 0–12-vuotiaiden lasten keskittymät

Liite 3 kartta, Riihimäki, 0–2-vuotiaiden lasten keskittymät

Liite 4 kartta, Riihimäki, 3–6-vuotiaiden lasten keskittymät

Liite 5 kartta, Riihimäki, 7–12-vuotiaiden lasten keskittymät

Liite 6 kartta, Riihimäki, leikkipaikat 2021

Liite 7 kartta, Riihimäki, leikkipaikkojen vaikutusalue, 300 metrin vyöhyke

Liite 8 kartta, Riihimäki, leikkipaikkojen vaikutusalue, 300 metrin etäisyys
kulkuväyliä pitkin

Liite 9 kartta, Riihimäki, leikkipaikkojen vaikutusalue, 500 metrin vyöhyke

Liite 10 kartta, Riihimäki, leikkipaikkojen vaikutusalue, 500 metrin etäisyys
kulkuväyliä pitkin

Liite 11 taulukko, Riihimäki, lapsimäärät vaikutusalueilla, 300 ja 500 metrin
vyöhyke

Liite 12 taulukko, Riihimäki, lapsimäärät vaikutusalueilla, 300 ja 500 metrin
etäisyys kulkuväyliä pitkin

Liite 13 taulukko, Riihimäki, leikkipaikat 2021, leikkipaikkatyyppien
määritelmät

Liite 14 kartta, Riihimäki, leikkipaikat 2021, leikkipaikkatyyppit

Liite 15 kartta, Riihimäki, leikkipaikkaluokitus pinta-alan perusteella

Liite 16 kartta, Riihimäki, leikkipaikan yhteydessä sijaitsevat kentät

Liite 17 kartta, Riihimäki, leikkipaikkakysely, käynnit leikkipaikoilla yhteensä

Liite 18 kartta, Riihimäki, leikkipaikkakysely, eniten pidetyt leikkipaikat

Liite 19 kartta, Riihimäki, leikkipaikkakysely, vähiten pidetyt leikkipaikat

Liite 20 kartta, Riihimäki, leikkipaikkoihin kohdistuvat toimenpiteet 2022–2030

Lähteet:

Anttonen & Ukkonen. Päiväkodin leikkikulttuurin luomat olosuhteet esikouluikäisten lasten vapaalle leikille. Pro gradututkielma. Jyväskylän yliopisto, kevät 2009.

<https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/22969/1/URN%3ANBN%3Afi%3Aju-201002171258.pdf> (luettu 31.7.2021)

Finér, Paula. Tuusulan kunnan leikkipuistojen kehittämissuunnitelma. Opinnäytetyö, Hämeen ammattikorkeakoulu, rakennettu ympäristö, (kevät) 2020.

Hyvinkään kaupunki, Tekninen keskus; Viheralueiden suunnittelu.

Tekninen palvelukeskus; Infrayksikkö. Leikkipaikkaohjelma 2019–2023. Tai Hyvinkään kaupunki, Tekniikka ja ympäristö.

Imatran kaupunki, puistot ja leikkipaikat. <https://www.imatra.fi/asuminen-ja-ymp%C3%A4rist%C3%B6/kaupunki-infra/viheralueet/puistot-ja-leikkipaikat> luettu 30.7.2021 (luettu 30.7.2021)

Junttila, Esa. Lappset Group Oy. 30.5.2018. ”Turvallisempaa leikkiä ja peliä standardeilla”.

<https://www.slideshare.net/SuomenStandardisoimisliitto/esa-junttila-lappset-group-oy-3052018> luettu 30.7.2021.

Keskisuomalainen. Kulunut kesä oli kuummin vuoden 1937 jälkeen, elokuussa oli kuitenkin vain yksi hellepäivä – loppuviikosta puhaltava pohjoistuuli saa muuttolinnut liikkeelle, 1.9.2021.

<https://www.ksml.fi/uutissuomalainen/4277039> (luettu 3.9.2021)

Lappset Oy, PlayCare-palvelu, Playcare.fi

<https://www.playcare.fi/palvelut/Leikkipaikan-tarkastus> (luettu 1.7.2021)

Raaseporin kaupunki, leikkipuistot. <https://www.raasepori.fi/asuminen-ja-ymparisto/kadut-puistot-yleiset-alueet/viheralueet-leikkipuistot-ja-uimarannat/leikkipuistot/> luettu 30.7.2021

Rakennustieto, RT-kortti 89–10966 (elokuu 2009), Ulkoleikkipaikat.

Riihimäen kaupunginmuseo. Riihimäen historiaan lyhyesti. <https://riihimaenkaupunginmuseo.fi/museomme/riihimaen-historiaa-lyhyesti/> luettu 30.7.2021.

Riihimäen kaupunginmuseo. Riihimäen museon kuvakokoelma.

Riihimäen kaupunginmuseo. Riihimäen karttapalvelu.

Riihimäen kaupunki, Elinvoiman toimialue. Riihimäen rakennetut kulttuuriympäristöt, 2020. https://www.riihimaki.fi/wp-content/uploads/sites/3/2020/05/Rakennetut_kulttuuriymparistot_2020_pieni.pdf#page=182 (luettu 23.8.2021)

Riihimäen kaupunki. Kaavoituskatsaus 2021. https://www.riihimaki.fi/wp-content/uploads/sites/3/2021/03/Riihimaen-kaavoituskatsaus-2021_KH-1.3.2021-%C2%A7-76.pdf (luettu 9.8.2021)

Riihimäen kaupunki. Kaupunkitutkimus TA, Seppo Laakso. Riihimäen väestökehitys ja uudet väestöprojektiot.

Riihimäen kaupunki. Kaupunkitutkimus MDI, 2021. Riihimäen väestö- ja asuntotuotantoennuste. Riihimäen ennustettu väestönkehitys ja asuntotuotannon tarve vuoteen 2040.

Riihimäen kaupunki. Lapsiystävällinen kunta. <https://www.riihimaki.fi/palvelut/sivistyspalvelut/lapsiystavallinen-kunta/> (luettu 18.8.2021)

Riihimäen kaupunki. Riihimäen puistot ja viheralueet. Peltonen Heidi ja Suni Jouni, 2019. <https://www.riihimaki.fi/wp-content/uploads/sites/3/2019/03/Puistot-ja-viheralueet.pdf> (luettu 2.7.2021)

Riihimäen kaupunki. Riihimäki strategia 2030. <https://www.riihimaki.fi/palvelut/konserni-ja-hallintopalvelut/riihimaki-strategia/riihimaki-strategia-2030-2/> (luettu 9.8.2021)

Riihimäen kaupunki, Tekninen ja ympäristön toimiala. Viheralueohjelma, 2015. https://www.riihimaki.fi/wp-content/uploads/sites/3/2015/01/VAO_Raportti_LOPULLINEN_weblaatu_25.620151.pdf (luettu 15.6.2021)

Riihimäen kaupunki. Viheraluejärjestelmä.

Riihimäen kaupunki. Väestö, Riihimäen väestömäärä vuosina 1985–2011. <https://www.riihimaki.fi/palvelut/ymparisto/resurssiviisas-riihimaki/kestava-kehitys/vaesto/> luettu 30.7.2021

Riihimäen kaupunki, viheralueiden rakennuttaja. Haastattelu 14.6.2021.

Riihimäen kaupunki, puistovastaava. Haastattelu/ puhelinkeskustelu 8.7.2021 ja 8.9.2021.

Riihimäen kaupunki, leikkipaikkatarkastaja. Haastattelu, 7.6.2021 ja 8.7.2021. sekä 8.9.2021.

Riihimäen kaupunki, vs. kaupunginpuutarhuri. Haastattelu, 24.8.2021.

Riihimäen kaupunki, vt. kaavoituspäällikkö ja kaavasuunnittelija. Haastattelu 11.8.2021.

Safe to Play – S2P <https://www.s2p.fi/fi/esapedia/faq/leikkipaikan-turva-tarkastus-kuka-saa-tehda/> ja <https://www.s2p.fi/fi/sertifiointi/> (luettu 1.7.2021)

Tilastokeskus. <https://www.stat.fi/tup/statfin/index.html> luettu (luettu 6.7.2021, 30.7.2021, 6.8.2021.)

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto: Tukes.fi <https://tukes.fi/tuotteet-ja-palvelut/kuluttajille-tarjottavat-palvelut/leikki-ja-huvipuistot/leikkikentat> (luettu 1.7.2021)

Valtiovarainministeriö. ”Kunnat käännekohdassa? Kuntien tilannekuva 2020.” Tilastokeskuksen ja Valtiovarainministeriön luokittelu. Taulukko 1.3 Kuntatyypiluokat vuonna 2018.

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162061/VM_20_20_13_Kuntien_tilannekuva_2020.pdf (luettu 18.8.2021)

Vihdin kunta, leikkipuistot. <https://www.vihti.fi/asuminen-ja-ymparisto/leikkipuistot/> (luettu 30.7.2021)

Viherympäristöliitto. Pohjoismaisten säteilyviranomaisten yhteinen kannanotto. [Lasten ulkoilualueilla täytyy olla auringolta suojaavia varjopaikkoja \(vyl.fi\)](#) ja [pohjoismaisten säteilyturvallisuusviranomaisten yhteinen kannanotto.pdf \(vyl.fi\)](#) (luettu 7.8.2021)

Viherympäristöliitto: VYL <https://www.vyl.fi/tietopankki/leikki-ja-lahiliikuntapaikkojen-turvallisuus/ohjeet-ja-suositukset/suositukses/kayttoonottotarkastus/> (luetti 1.7.2021)

Wikipedia. Luettelo Riihimäen puistoista

https://fi.wikipedia.org/wiki/Luettelo_Riihim%C3%A4en_puistoista (luettu 2.7.2021 ja 30.7.2021) (sivu luotu 9.1.2020 ja viimeksi muokattu 8.12.2020)